

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет здоров'я, психології, фізичної культури та спорту
Кафедра теорії і методики фізичного виховання та спорту

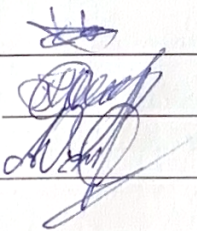
КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
другого (магістерського) рівня

ТЕХНІКО-ТАКТИЧНІ ПОКАЗНИКИ ЗМАГАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
КОМАНД НА ЧЕМПІОНАТІ ЄВРОПИ 2024 З ФУТБОЛУ

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність 017 Фізична культура і спорт
Освітня програма «Фізична культура і спорт»

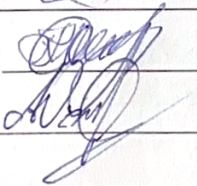
Шифр _____

Виконав студент ФКСм-24-1

Микола КИЦЮК

Керівник д. філософії, доцент

Ірина КВАСНИЦЯ

Нормоконтролер

Антоніас Д. В.

До захисту допускаю:

В.о.завідувача кафедри теорії і
методики фізичного
виховання і спорту

Тетяна ЧОПІК

Дата _____

Хмельницький 2025

АНОТАЦІЯ

Кицюк М. А. Техніко-тактичні показники змагальної діяльності команд на чемпіонаті Європи 2024 з футболу. – Кваліфікаційна робота магістра за спеціальністю 017 «Фізична культура і спорт» за освітньою програмою «Фізична культура і спорт». Хмельницький національний університет. – Хмельницький, 2025.

У сучасному футболі ефективність тренувального процесу безпосередньо залежить від глибини, системності та об'єктивності аналізу змагальної діяльності команд. Чемпіонат Європи з футболу 2024 року став одним із найбільш масових турнірів останнього десятиліття, де проявилися провідні тенденції розвитку сучасного футболу, зокрема інтенсивність гри, тактична варіативність, роль командної взаємодії та індивідуальної техніко-тактичної майстерності спортсменів та команд. У цих умовах дослідження техніко-тактичних показників збірних команд набуває особливої актуальності, оскільки дозволяє не лише оцінити рівень їхньої підготовленості, а й виявити структурні закономірності, які визначають успішність виступів на міжнародному рівні.

У кваліфікаційній роботі проведено всебічний аналіз техніко-тактичних дій 24 збірних команд, що взяли участь у фінальній частині Євро-2024. Загалом опрацьовано показники 51 матчу турніру на основі офіційної статистики УЄФА, що забезпечило достовірність одержаних даних та їх відповідність сучасним вимогам футбольної аналітики. Дослідження здійснювалося у три етапи упродовж 2024–2025 рр., включаючи вивчення теоретичних аспектів змагальної діяльності, відбір релевантних техніко-тактичних показників, аналітичну обробку статистичних даних матчів та узагальнення результатів.

Результати роботи дозволили визначити ключові техніко-тактичні показники, що мають найбільший вплив на успішність команд у Чемпіонаті Європи 2024 року, як-от: ефективність атакувальних дій, гострота та результативність завершення атак, інтенсивність пресингу, якість контролю м'яча,

швидкість переходів з оборони в атаку, а також стабільність оборонних дій. Порівняльний аналіз команд, що досягли різних стадій турніру, виявив відмінності у структуруванні ігрової моделі, характері прийняття рішень та використанні тактичних ресурсів залежно від рівня суперників. Проведене дослідження також підкреслює, що успіх команд на міжнародному рівні визначається не окремими технічними діями, а їх комплексною взаємодією у межах загальної тактичної концепції.

Проведений аналіз дозволив уточнити мету та завдання дослідження, а також сформулювати більш чітку логіку роботи, зосереджену на найбільш інформативних техніко-тактичних показниках. Це забезпечило можливість підвищити наукову обґрунтованість висновків і сформулювати рекомендації для оптимізації тренувального процесу, підготовки до міжнародних турнірів та розробки ефективних тактичних моделей гри. Отримані результати можуть бути використані тренерами, спортивними аналітиками, фахівцями з підготовки футболістів, а також в освітньому процесі закладів вищої освіти.

Ключові слова: змагальна діяльність, техніко-тактичні показники, футбол, Чемпіонат Європи 2024, аналіз, командна підготовка.

ANNOTATION

Kytsiuk M. A. Technical and Tactical Indicators of the Competitive Activity of Teams at the UEFA Euro 2024 Football Championship – Qualification work of the master in the specialty 017 «Physical Culture and Sports» in the educational and professional program «Physical Culture and Sports». Khmelnytsky National University. – Khmelnytsky, 2025.

In modern football, the effectiveness of the training process directly depends on the depth, systematic approach and objectivity of the analysis of teams' competitive activity. The 2024 UEFA European Football Championship became one of the most representative tournaments of the last decade, where the leading trends in contemporary football were clearly manifested, including game intensity, tactical variability, team interaction and the role of individual technical and tactical mastery. Under these conditions, the analysis of technical and tactical indicators of national teams becomes particularly relevant, as it enables the assessment of their level of preparedness and reveals structural patterns that determine success at the international level.

This qualification paper provides a comprehensive analysis of the technical and tactical actions of the 24 national teams that participated in the final stage of Euro 2024. A total of 51 matches were examined on the basis of official UEFA statistics, ensuring the reliability of the obtained data and their compliance with modern requirements of football analytics. The research was carried out in three stages during 2024–2025 and included the study of theoretical aspects of competitive activity, the selection of relevant technical and tactical indicators, analytical processing of match statistics, and the generalisation of results.

The research findings made it possible to identify the key technical and tactical indicators that most strongly influenced the success of teams at the 2024 European Championship. These included: effectiveness of attacking actions, sharpness and efficiency in finishing attacks, intensity of pressing, quality of ball control, speed of transitions from defence to attack, as well as the stability of defensive actions. A comparative analysis of teams that reached different stages of the tournament revealed

differences in game models, decision-making patterns and the use of tactical resources depending on the level of opponents. The study also emphasises that international success is determined not by isolated technical actions, but by their complex interaction within the overall tactical concept.

The conducted analysis enabled the refinement of the study's aim and objectives, as well as the formation of a clearer research logic focused on the most informative technical and tactical indicators. This strengthened the scientific validity of the conclusions and allowed for the development of recommendations aimed at optimising the training process, preparing for international tournaments and designing effective tactical models of play. The obtained results may be used by coaches, performance analysts, specialists in athlete preparation, and within higher education programmes.

Keywords: competitive activity, technical and tactical indicators, football, UEFA Euro 2024, analysis, team preparation.

ЗМІСТ

ВСТУП	9
РОЗДІЛ 1 НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕХНІКО-ТАКТИЧНИХ ПОКАЗНИКІВ У ФУТБОЛІ.....	12
1.1. Характеристика змагань та змагальної діяльності	12
1.2. Особливості змагальної діяльності у футболі	26
1.3. Методологічні підходи до аналізу техніко-тактичних показників команд у футболі	31
Висновки до розділу 1	33
РОЗДІЛ 2 МЕТОДИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ	36
2.1. Методи дослідження	36
2.2. Організація дослідження.....	39
РОЗДІЛ 3 АНАЛІЗ ТЕХНІКО-ТАКТИЧНИХ ТА РЕЗУЛЬТАТИВНИХ ПОКАЗНИКІВ КОМАНД	40
3.1. Аналіз результативності команд	40
3.2. Аналіз техніко-тактичних показників змагальної діяльності команд	46
Висновки до розділу 3	59
ВИСНОВКИ.....	63
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	66

ВСТУП

Актуальність теми. У сучасному спорті, зокрема в спортивних іграх, існує тісний взаємозв'язок між тренувальною та змагальною діяльністю. Ефективне планування та реалізація тренувального процесу безпосередньо впливають на результативність змагальної діяльності спортсменів і команд. Змагальна діяльність, у свою чергу, є головним критерієм оцінки рівня підготовленості спортсменів, а її аналіз дозволяє виявити сильні та слабкі сторони як окремих гравців, так і спортивного колективу в цілому. Без сумніву, тренувальний процес повинен бути гнучким і адаптованим до вимог сучасної гри, що можливо лише за умови регулярного аналізу змагальної діяльності [9, 15, 29, 43].

Аналіз змагальної діяльності в спортивних іграх є невід'ємною складовою науково обґрунтованого підходу до підготовки спортсменів. У командних видах спорту, таких як футбол, цей аналіз дозволяє отримати об'єктивну інформацію про структуру гри, її інтенсивність, динаміку, а також дані щодо внеску окремих гравців у загальнокомандний результат. Застосування кількісних та якісних методів аналізу забезпечує можливість більш глибокого розуміння ігрового процесу та дає змогу приймати обґрунтовані рішення щодо корекції підготовки [3, 35, 44].

Особливої ваги набуває аналіз техніко-тактичних показників під час масштабних міжнародних змагань, таких як Чемпіонат Європи з футболу. Саме в таких турнірах проявляються найвищі рівні майстерності, тактичної зрілості та командної взаємодії збірних. Дослідження техніко-тактичних дій команд, що беруть участь у змаганнях такого рангу, дозволяє виявити закономірності успішної гри, сучасні тенденції розвитку футболу та ключові чинники, що впливають на результативність [1, 14, 34, 49].

Отримані результати дослідження мають прикладну цінність для тренерів, спортивних аналітиків, фахівців зі спортивної підготовки, а також для самих гравців. На підставі цих даних можна удосконалювати зміст тренувального

процесу, формувати ефективні тактичні моделі гри, проводити якісну підготовку до конкретних суперників. Водночас, такі дослідження можуть бути корисними для освітнього процесу у закладах вищої освіти та у підготовці молодих футболістів [12, 29, 36, 54].

Мета кваліфікаційної роботи: провести аналіз техніко-тактичних показників змагальної діяльності команд Чемпіонату Європи 2024 з футболу.

Досягнення поставленої мети передбачає розв'язання таких **завдань**:

1. Провести аналіз науково-методичної літератури щодо питань змагальної діяльності у футболі та методів оцінювання техніко-тактичних показників.
2. Визначити основні техніко-тактичні показники команд та провести аналіз їхньої результативності.
3. Проаналізувати техніко-тактичні показники команд-учасниць Чемпіонату Європи 2024 року з футболу.
4. Провести порівняльний аналіз техніко-тактичних показників команд, що досягли різних стадій турніру.

Об'єкт дослідження – змагальна діяльність футбольних команд на Чемпіонаті Європи 2024 року.

Предметом дослідження є техніко-тактичні показники змагальної діяльності команд-учасниць Чемпіонату Європи 2024 року з футболу.

Наукова новизна. Дослідження техніко-тактичних показників змагальної діяльності команд на Чемпіонаті Європи 2024 року з футболу сприяє розвитку наукових підходів щодо оцінювання ефективності змагальної діяльності в командних видах спорту. Дослідження закономірностей, що визначають успішність команд, та виявлення впливу техніко-тактичних факторів на результат гри розкриває нові напрями для подальших наукових досліджень у галузі спортивної аналітики та футболу. Розроблені методи аналізу можуть бути застосовані для вивчення інших масштабних міжнародних турнірів.

Практичне значення роботи полягає в тому, що результати дослідження можуть бути використані тренерами, спортивними аналітиками та менеджерами

для вдосконалення тренувального процесу команд. Застосування отриманих узагальнень дозволяє оптимізувати тактичні стратегії, покращити індивідуальну підготовку футболістів і досягти більшої змагальної ефективності. Аналіз техніко-тактичних показників також може стати основою для більш точного прогнозування результатів матчів та забезпечення команд конкурентоспроможністю на міжнародних турнірах.

Апробація результатів дослідження. Основні результати кваліфікаційної роботи були представлені на XV Міжнародній інтернет-конференції молодих учених та студентів «Глухівські наукові читання – 2025. Актуальні питання суспільних та гуманітарних наук» (м. Глухів, 10-12 листопада 2025 р.) та V Регіональній науково–практичній інтернет–конференції «Фізична культура і спорт: актуальні питання» (м. Хмельницький, 20 листопада 2025 р.).

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи становить 72 сторінки, містить 10 таблиць та 5 рисунків.

РОЗДІЛ 1.

НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕХНІКО-ТАКТИЧНИХ ПОКАЗНИКІВ У ФУТБОЛІ

1.1. Характеристика змагань та змагальної діяльності

Змагальна діяльність – це свідомо організований процес, що поєднує фізичну та психічну активність спортсмена, спрямовану на досягнення переваги над суперником у межах офіційних змагань із дотриманням встановлених правил. Вона включає не лише безпосередню боротьбу між учасниками, а й комплексну взаємодію спортсменів, тренерів й інших фахівців, спрямовану на максимальну реалізацію потенціалу атлетів. Важливу роль у змагальній діяльності відіграє стратегічне планування та підготовка до змагань, оскільки успіх залежить від поєднання фізичних, технічних та тактичних компонентів.

За твердженням Платонова В.М. [29], фундаментальним елементом змагальної діяльності є змагальні дії, які можуть бути як індивідуальними, так і командними та мають специфічні особливості залежно від виду спорту. Наприклад, у командних видах спорту вони представлені різними комбінаціями ігрових прийомів, у легкій атлетиці – біговими дисциплінами, стрибками та метаннями, а у плаванні – різними стилями проходження дистанцій. Кожна змагальна дія передбачає оптимальне застосування фізичних ресурсів спортсмена та поєднання рухових навичок у цілісні тактичні схеми, що дозволяють ефективно досягати поставлених цілей. Водночас, успішне виконання змагальних дій потребує розвитку моторного навчання та вміння адаптуватися до змінних умов суперництва.

Змагальна діяльність є складним багатовимірним процесом, який вимагає від спортсменів не тільки значних фізичних зусиль, а й високого рівня психологічної готовності та адаптації до динамічних умов змагання. Досягнення успіху залежить не лише від технічної підготовленості спортсмена, а й від ефективної взаємодії всіх членів команди, включаючи тренерів, аналітиків та психологів, які забезпечують підтримку у процесі підготовки та проведення змагань. Психологічна стійкість є

ключовим фактором у подоланні стресових ситуацій, адже в умовах гострої конкуренції саме здатність контролювати емоційний стан може визначати результативність виступу. Слід зауважити, що успішне функціонування спортсмена у змагальній діяльності неможливе без розвитку когнітивних навичок, таких як швидке прийняття рішень та адаптація до тактичних змін під час гри [4, 5, 17, 32].

Вознюк Т. [3] наголошує, що змагальні дії є не просто механічним відтворенням рухових навичок, а складним процесом, який ґрунтується на всебічній підготовці, де вирішальну роль відіграє тактичне мислення. Виконання технічних елементів у поєднанні з ефективною стратегією у певному виді спорту визначає кінцевий результат змагань. Отже, успіх спортсмена значною мірою залежить від його здатності швидко оцінювати ситуацію, приймати оптимальні рішення та адаптуватися до мінливих умов змагальної боротьби. Саме тому тренувальний процес має бути побудований таким чином, щоб забезпечити гармонійний розвиток фізичних якостей, тактичного мислення та психологічної витривалості, що дозволяє спортсмену діяти максимально ефективно навіть у умовах стресових ситуацій [29, 35, 53].

Ефективність змагальної діяльності значною мірою обумовлюється здатністю спортсмена швидко реагувати на зміну тактичних схем суперника та непередбачувані обставини, що можуть виникати під час змагань. Наприклад, у командних видах спорту, таких як футбол чи регбі, варіативність ігрових ситуацій є надзвичайно високою, що вимагає від спортсменів вміння швидко переключатися між тактичними схемами та приймати вірні рішення в умовах обмеженого часу. Водночас у індивідуальних видах спорту, таких як легка атлетика або плавання, адаптаційні механізми зводяться до коригування фізичних зусиль і підбору оптимальної техніки рухів, що забезпечує максимально ефективне використання енергетичних ресурсів спортсмена. Додатково важливо враховувати психоемоційний стан атлетів, оскільки здатність зберігати концентрацію під час зміни умов є ключовою для досягнення високих результатів [12, 51].

Зовнішні чинники, такі як погодні умови, якість спортивного інвентарю чи

особливості змагальної арени, можуть суттєво впливати на результати виступу спортсменів. Наприклад, сильний вітер, дощ або незвичне покриття майданчика можуть створювати додаткові ускладнення, що вимагає від атлетів вміння швидко пристосовуватися до непередбачувальних змін. Раціональний підхід до аналізу цих факторів у підготовчому процесі дозволяє мінімізувати їхній негативний вплив та використовувати їх для отримання конкурентної переваги. Водночас важливо, щоб такі обставини не викликали психологічної напруги або втрати концентрації, а навпаки – слугували стимулом для пошуку нових тактичних рішень та вдосконалення адаптаційних навичок [4, 26].

Змагальна діяльність є комплексним процесом, що поєднує фізичну підготовку, технічну майстерність, тактичне мислення та психологічну стійкість спортсмена. Досягнення успіху у спорті неможливе без всебічного підходу до тренувань, який включає координацію між спортсменом, тренером та іншими фахівцями, що допомагають оптимізувати кожен із зазначених аспектів. Окрім того, змагальна діяльність виконує не лише функцію досягнення спортивних результатів, а й сприяє особистісному зростанню атлета, формуючи такі важливі риси, як наполегливість, цілеспрямованість, дисциплінованість та здатність до подолання труднощів. Саме тому вона є не лише спортивним, а й соціальним феноменом, що впливає на формування особистості та її подальшу життєву стійкість.

Відповідно, аналіз змагальної діяльності має здійснюватися не лише через оцінювання кінцевих спортивних результатів, а й через вивчення взаємозв'язку між психологічною підготовкою, техніко-тактичними компонентами та ефективністю їх реалізації в умовах змагань. Врахування цих чинників є надзвичайно важливим як для тренерів, так і для спортсменів, адже саме гармонійний розвиток усіх компонентів дозволяє досягати високих результатів і підвищувати конкурентоспроможність у змагальному середовищі. Дослідження цього аспекту також сприяє вдосконаленню методів тренувального процесу, оскільки дає змогу коригувати підходи до підготовки спортсменів відповідно до їхніх індивідуальних особливостей та умов конкретного виду спорту [2, 55].

Рівень досягнень спортсменів оцінюється на основі результатів виступів на змаганнях відповідного рівня. Для національних збірних ключовими є такі спортивні форуми, як Ігри Олімпіад, чемпіонати світу та Європи, а також міжнародні турніри, які визначають статус команди та її конкурентоспроможність на світовій арені. Для клубних команд основними змагальними майданчиками є національні чемпіонати, міжнародні кубкові турніри та інші престижні змагання, що дозволяють оцінити рівень підготовки гравців та ефективність реалізованих тренувальних програм. Саме на таких змаганнях спортсмени демонструють свій найвищий рівень майстерності, адже тут вирішується їхнє спортивне майбутнє та можливість професійного зростання [7, 50].

Досягнення високих результатів на найпрестижніших змаганнях потребує ретельно спланованої змагальної підготовки, яка здійснюється як у межах річного циклу, так і в рамках довготривалого планування. Саме тому тренувальна робота, навіть найвищої якості, не може бути єдиним фактором успіху. Регулярна участь у змаганнях із суперниками різного стилю гри та рівня майстерності є необхідною умовою для розвитку змагальних навичок, адаптації до різних сценаріїв поєдинків і вдосконалення тактичного мислення. Всі попередні змагання, зокрема підготовчі та контрольні турніри, слугують ключовими етапами у процесі підготовки до головних стартів сезону. Водночас такі змагання є лише проміжними етапами у багаторічній підготовці спортсмена, наприклад, у рамках чотирирічного олімпійського циклу або у процесі поступового залучення молодих атлетів до складу команд вищого рівня.

Змагальна підготовка є невід'ємною складовою загальної системи підготовки спортсменів, що охоплює як окремі річні цикли, так і довгострокову перспективу розвитку атлета. Вона починається з перших етапів спеціалізованих тренувань і триває до завершення професійної кар'єри у спорті вищих досягнень. Як зазначають Борисова О. та ін. [2], основною метою змагальної підготовки є формування у спортсменів здатності максимально реалізувати набуті навички, знання та фізичні можливості у вирішальні моменти головних змагань.

Ефективність змагальної підготовки значною мірою залежить від

правильного планування та дотримання основних принципів. Зокрема, структура змагального процесу має відповідати рівню підготовленості спортсменів та поставленим завданням кожного конкретного періоду підготовки. Оптимальне поєднання навантажень, контрольних стартів і ключових змагань дозволяє спортсменам адаптуватися до умов висококонкурентного середовища, підвищити психологічну стійкість та вдосконалити техніко-тактичні компоненти своєї діяльності [19, 28, 58].

До участі в змаганнях слід допускати лише тих спортсменів, які мають належний рівень підготовленості, що відповідає вимогам конкретного старту. Оптимальне співвідношення між змагальною та тренувальною діяльністю є ключовим чинником успішної підготовки, оскільки воно сприяє поступовому розкриттю потенціалу атлетів у реальних змагальних умовах. Програма змагань та склад учасників повинні забезпечувати необхідний рівень конкуренції, стимулюючи спортсменів до максимального прояву своїх фізичних, технічних і тактичних здібностей.

У кожному етапі підготовки та річному циклі має бути передбачена достатня кількість змагань, що сприятиме ефективному виконанню завдань багаторічної підготовки. Водночас важливо уникати як надмірного змагального навантаження, яке може призвести до перевтоми та зниження результативності, так і недостатньої кількості стартів, що може негативно позначитися на рівні змагальної готовності спортсмена [29, 57].

Змагальна підготовка є одним із найважливіших і водночас найскладніших етапів спортивного вдосконалення. Вона має свої особливості відповідно до виду спорту, рівня кваліфікації атлета та його індивідуальних характеристик. Основна мета цього процесу полягає у створенні умов для максимально ефективного застосування набутих на тренуваннях знань, умінь і навичок у реальних змагальних ситуаціях. Це потребує ретельного планування, що враховує не лише фізичні параметри підготовки, а й психологічну готовність спортсмена до суперництва та стресових ситуацій [7, 22].

Належна змагальна підготовка має ґрунтуватися на чітко розробленій

стратегії, що охоплює різні етапи змагальних циклів. Важливо правильно визначити оптимальну кількість та складність змагань для кожного етапу, щоб забезпечити поступове підвищення рівня підготовленості спортсмена та його адаптацію до зростаючих вимог змагальної діяльності. Перевагою такого підходу є поступовий перехід від менш складних до більш важливих стартів, що сприяє не лише фізичному, а й психологічному розвитку спортсмена [7, 29, 31].

Одним із ключових аспектів організації змагальної підготовки є грамотне планування співвідношення між тренуваннями та змаганнями. Надмірне змагальне навантаження може призвести до перевтоми, зниження ефективності тренувальних процесів, травмування і навіть до психологічного вигорання. Водночас недостатня кількість змагань не дозволяє спортсмену в повній мірі перевірити на практиці засвоєні навички та пристосувати їх до реальних умов суперництва. Оптимальний баланс між змагальною та тренувальною діяльністю забезпечує ефективне поєднання розвитку фізичних та технічних якостей під час тренувань із відпрацюванням навичок реалізації цих якостей у стресових умовах змагань [8, 38].

Змагання слугують не лише засобом оцінки поточного рівня підготовленості спортсмена, а й підґрунтям для розвитку його психологічної стійкості, самоконтролю та вміння швидко адаптуватися до змін тактичної ситуації. Саме поєднання технічної майстерності, фізичної підготовленості та психологічної витривалості визначає конкурентоспроможність спортсмена на найвищому рівні [7, 22, 34, 55].

Ефективне управління змагальною діяльністю передбачає врахування специфіки різних рівнів змагань – від локальних до міжнародних. На етапі початкової спеціалізації та в молодших вікових групах головним завданням змагань є набуття досвіду, вивчення основ стратегій і тактики. Натомість у пізніших етапах спортивної кар'єри акцент зміщується на досягнення пікових результатів, застосування сучасних тренувальних методів і вдосконалення тактичних схем.

Не менш важливим аспектом є відновлення після інтенсивних змагальних

періодів, оскільки надмірне змагальне навантаження без достатнього часу на відпочинок може призвести до хронічної втоми та зниження результативності [7, 22, 34, 37, 49].

Особливості змагальної діяльності значною мірою визначають спрямованість і зміст багаторічної підготовки спортсменів. Вони впливають на вибір методів, засобів і програмування тренувального процесу, а також на систему відбору, оцінювання рівня підготовленості й здібностей спортсмена. Крім того, важливим елементом є постійний моніторинг фізичного та функціонального стану спортсменів, що дозволяє коригувати тренувальний і змагальний процес для досягнення оптимальних результатів [9].

Змагальна діяльність має безпосередній зв'язок із досягненням спортивних результатів, що підкреслює необхідність її глибокого аналізу та визначення ключових факторів успішності. Комплексний підхід до планування й управління змагальним процесом сприяє підвищенню ефективності підготовки та забезпечує стійкий прогрес у спортивних досягненнях.

Структура змагальної діяльності та чинники, що впливають на її ефективність, є основою для організації підготовки спортсменів і оптимального управління цим процесом.

Ключові характеристики змагальної діяльності в кожному виді спорту визначаються та аналізуються на основі спеціальних спостережень за виступами провідних спортсменів на найважливіших змаганнях. Основні параметри, що відображають ці характеристики, називають цільовими, оскільки їх досягнення сприяє реалізації головної мети – перемоги у змаганнях [5, 29, 37].

Досягнення перемоги є кінцевою метою змагальної діяльності, що реалізується через послідовне виконання низки завдань на шляху до найвищих спортивних результатів. Діяльність спортсмена складається з окремих дій, що містять конкретні операції, необхідні для вирішення змагальних завдань. Зміст цих дій та операцій, а також умови їх виконання у змагальній ситуації формують структуру змагальної діяльності.

Об'єктивна оцінка ефективності виступу спортсмена можлива лише за

умови детального аналізу його змагальної діяльності. Це дозволяє визначити сильні та слабкі сторони підготовки й окреслити напрями вдосконалення майстерності у тренувальному процесі.

Структура змагальної діяльності складається із сукупності дій, які залежать від рівня розвитку фізичних якостей, функціональних можливостей та психічних характеристик спортсмена. Саме ці компоненти визначають ефективність виступу та здатність досягати високих результатів у спортивних змаганнях [9, 29, 59].

Аналізуючи структуру змагальної діяльності та її компонентів стосовно досягнутих спортивних результатів, можна визначити ключові фактори, що впливають на ефективність змагальної діяльності та рівень досягнень у спорті, як зазначено фахівцями [60].

Під час підготовки до змагань необхідно максимально враховувати вимоги, визначені структурою змагальної діяльності, а також чинники, що впливають на її результативність. Важливим аспектом є також аналіз умов, у яких відбувається змагальна діяльність. Це включає клімато-географічні особливості регіону, склад команд-суперників, характеристики глядацької аудиторії та особливості суддівства [4, 29].

За словами Квасниці О. [10, 11], підготовка спортсменів завжди має враховувати особливості майбутнього суперника. У командних ігрових видах спорту для цього використовуються дані щодо гравців опонента та можливості власної команди. Це дає змогу розробити тактичний план ведення гри, який відпрацьовується на тренуваннях через моделювання гри проти умовного суперника.

Після завершення змагань необхідно провести всебічний аналіз виконаної роботи з підготовки команди та результатів змагальної діяльності. Оцінка ефективності залежить від характеру змагання: якщо це головне змагання сезону, основним критерієм є досягнуте місце та його відповідність поставленим цілям; якщо це підготовче змагання, ключовим критерієм є виконання модельних показників, встановлених для цього етапу підготовки, за основними параметрами змагальної діяльності [33, 61].

Завдання змагальної підготовки реалізуються як у тренувальній, так і в змагальній діяльності. Це досягається через інтегровану підготовку, що включає розвиток структурних компонентів змагальної діяльності, проведення змагань з технічної і фізичної підготовки, внутрішньогрупових змагань, контрольних випробувань тощо. Складність і спрямованість змагань повинні відповідати поставленим завданням та рівню підготовки спортсменів певної групи. У змаганнях можуть брати участь лише ті спортсмени, які мають достатній рівень підготовки. Склад учасників і програма змагань мають забезпечити належний рівень конкуренції та створювати умови для повної реалізації потенціалу спортсменів [13, 21, 60].

На кожному етапі підготовки та в межах річного циклу необхідно забезпечити оптимальну кількість змагань для успішного вирішення завдань багаторічної підготовки. Надмірна кількість змагань може порушити навчально-тренувальний процес, в той час як їх недостатня кількість або повна відсутність також негативно впливає на підготовку спортсменів.

Особливості змагальної діяльності в різних видах спортивних ігор визначаються їх характером – командним чи індивідуальним. У командних видах спорту, таких як футбол та регбі, злагодженість дій між гравцями є важливим елементом, який забезпечує ефективну реалізацію командної стратегії. У кожному виді спорту структура змагальної діяльності має свої особливості, що визначають підхід до підготовки спортсменів, розвиток їх технічних і тактичних навичок та формування психологічної готовності до змагань [29, 34, 62].

Аналіз науково-методичної літератури, інформації джерел Інтернету та узагальнення передового практичного досвіду дозволили встановити, що проблема вивчення змагальної діяльності в командних спортивних іграх є однією з найактуальніших у сучасній підготовці спортсменів. Науковці зазначають, що ключовими факторами підвищення ефективності змагальної діяльності національних збірних команд зі спортивних ігор є: підвищення рівня науково-методичного та медико-біологічного забезпечення підготовки висококваліфікованих спортсменів до міжнародних змагань, ефективна

інтегральна спортивна підготовка, а також високий рівень матеріально-технічного та фінансового забезпечення.

Особливу увагу приділяють підготовці резерву для основного складу національних команд. В оцінюванні змагальної діяльності важливим є надійність виступів спортсменів на міжнародних змаганнях, оскільки це відображає не лише рівень психічної підготовленості, а й є інтегральним показником фізичних, функціональних, психічних та мобілізаційних якостей. Значущість виступів національних збірних команд зі спортивних ігор на міжнародній арені визначає формування стратегії розвитку спорту вищих досягнень, спрямованої на пошук оптимальних моделей планування підготовки до головних змагань з використанням передового світового досвіду у вигляді техніко-тактичних, психофізіологічних моделей підготовленості провідних гравців та суворої індивідуалізації програм спортивної підготовки [22, 50, 63].

Як вважають фахівці Борисова О. та ін. [2], Сушко Р. [34], змагальна діяльність в командних спортивних іграх є важливим аспектом підготовки та виступу спортсменів, де взаємодія між гравцями, ефективне використання командних дій та координація стають ключовими компонентами успіху. Особливістю командних ігор є те, що результат не залежить лише від індивідуальних дій спортсменів, а значною мірою визначається командною взаємодією, злагодженістю та здатністю до колективного прийняття рішень.

Змагальна діяльність у таких іграх включає комплекс стратегічних, тактичних та технічних компонентів, що об'єднуються в єдину систему. Важливим є не лише індивідуальний рівень майстерності спортсменів, але й ефективність виконання командних дій, які дозволяють досягати високих результатів. У цьому контексті, аналіз особливостей змагальної діяльності в командних спортивних іграх є необхідним для визначення ключових факторів, що забезпечують успіх команд на змаганнях.

Змагальна діяльність повністю відображає як переваги, так і недоліки підготовленості спортсменів, а також специфіку конкретного виду спорту. У спортивній науці склалася тенденція щодо акценту на теоретичних аспектах

спортивного тренування, однак часто проблеми підготовки вирішувалися без урахування особливостей змагальної діяльності спортсменів. Неможливо не погодитися з авторами, які стверджують, що аналіз змагальної діяльності та виявлення її закономірностей дозволяє зробити значно більший внесок у підготовку спортсменів до досягнення високих результатів, ніж чисто тренувальний підхід на основі теоретичних досліджень [29, 32, 42].

Вдосконалення системи управління тренувальним процесом на основі об'єктивного аналізу структури змагальної діяльності та підготовленості, з урахуванням загальних закономірностей формування спортивної майстерності в обраному виді спорту, є одним із перспективних напрямів удосконалення системи спортивної підготовки. Змагальна діяльність у спортивних іграх характеризується чисельними показниками, що дозволяють оцінювати ефективність дій як команди в цілому, так і спортсменів зокрема. Ці показники є своєрідними критеріями оцінки дій спортсмена, і їх врахування дає змогу не лише віддзеркалити та відновити процес змагань і поведінку спортсменів і команди, а й планувати та коригувати подальшу підготовку [29, 30].

Аналіз змагальної діяльності в командних спортивних іграх дозволяє не тільки оцінити поточний рівень підготовленості спортсменів, але й визначити ключові аспекти, які впливають на ефективність виступів на міжнародних змаганнях. В умовах сучасної спортивної підготовки, враховуючи значні вимоги до фізичної, технічної, тактичної та психофізіологічної готовності, важливим є комплексний підхід до оцінювання змагальної діяльності. Зокрема, у стрітболі, як і в інших командних іграх, основні показники для контролю діяльності кваліфікованих спортсменів включають не лише традиційні статистичні дані, такі як загальний результат і кількість очок, але й більш детальний аналіз дій на майданчику [29, 34, 54].

Загальні показники, такі як підсумковий результат та тривалість гри, дають лише поверхневу оцінку виступу команди, тоді як більш глибоке розуміння ефективності можна отримати завдяки так званім кидковим, суміжним і тактичним показникам. Кидкові показники, такі як кількість і ефективність кидків

із різних дистанцій, є важливими для оцінки індивідуальної майстерності кожного гравця і його здатності впливати на гру. Точність кидків безпосередньо визначає можливість здобуття очок, що є критичним у командних видах спорту.

Суміжні показники, такі як підбирання, перехоплення м'яча, втрати та блокування, також є важливими для визначення рівня командної взаємодії та індивідуальної ініціативи. Вони дозволяють оцінити, наскільки добре команда справляється з оборонними функціями, а також її здатність до швидкої адаптації і реагування на зміни в динаміці гри. Ці аспекти сприяють розвитку стратегії для подальших тренувальних циклів, оскільки допомагають тренерам і аналітикам зрозуміти, де саме необхідно внести корективи для покращення гри [29, 33, 58].

Тактичні показники, що охоплюють ефективність індивідуальних та групових взаємодій, є визначальними для оцінювання командної взаємодії і здатності спортсменів до скоординованих дій. Оцінка тактичних дій дозволяє визначити, як добре кожен гравець розуміє свою роль у команді, а також як команда загалом реалізує стратегії на полі. Це критично важливо для командних ігор, де результат часто залежить від того, наскільки добре гравці виконують колективні тактичні завдання.

Індивідуальні показники, такі як результативність кожного гравця, також повинні бути враховані, оскільки вони дають можливість зрозуміти, наскільки ефективно кожен спортсмен вносить свій внесок у результат команди. Індивідуальна результативність не завжди корелює з перемогою, однак вона дозволяє визначити ключових гравців, чії дії можуть бути вирішальними в моменти, коли важливі швидкі рішення або специфічні дії на полі [18, 29, 52].

Таким чином, для досягнення високих результатів на міжнародних змаганнях необхідно інтегрувати всі ці показники в систему контролю та оцінки змагальної діяльності. Це дозволить не лише правильно планувати тренувальний процес, але й ефективно коригувати підготовку спортсменів, враховуючи реальні умови змагань. Врахування таких показників допомагає здійснювати індивідуалізацію підготовки, зокрема через створення специфічних тренувальних планів для кожного гравця та вдосконалення командної взаємодії. Водночас, ці

зміни можуть бути використані для оптимізації тактики і стратегії на майбутніх змаганнях, що в підсумку сприятиме покращенню загальних результатів команди на міжнародній арені.

Основні параметри змагальної діяльності в спортивних іграх визначаються та фіксуються завдяки спеціальним спостереженням за діями найсильніших спортсменів світу під час найбільш масштабних змагань. Параметри змагальної діяльності є цільовими, оскільки їх виконання сприяє досягненню головної мети – перемоги. Перемога в змаганнях є кінцевою метою змагальної діяльності, яка досягається через послідовне виконання спортсменами низки завдань, що постають перед ними в процесі досягнення цієї мети. Дії, спрямовані на виконання окремих завдань, складаються з операцій. Зміст цих дій, операцій і умови їх виконання визначають структуру змагальної ігрової діяльності [12, 29, 42].

Тільки маючи показники змагальної діяльності кожного спортсмена, можна оцінити ефективність його дій і виявити шляхи вдосконалення його майстерності в процесі тренувань.

Структуру змагальної діяльності в спортивних іграх утворюють компоненти, які ієрархічно розташовані в кілька рівнів. Ці компоненти мають специфічну структуру, де кожен наступний рівень розташований всередині попереднього. Найбільший компонент складається з усіх інших складників.

Перший компонент (верхній рівень) являє собою системно-цілісне протиборство двох команд, яке об'єднує та відображає всі складові структури в їх взаємозв'язку. Другий компонент включає командні тактичні дії в атаці та захисті: під час гри одна команда виступає в ролі атакуючої, а інша – захисної. Команди чергуються між цими ролями. Командні тактичні дії – це системи гри як в атаці, так і в обороні, які є вирішальними для вибору техніко-тактичних дій та їхнього розвитку у часі й просторі. Атакуюча команда враховує можливості своїх гравців та особливості гри суперника, обираючи відповідну тактичну систему. У свою чергу, захисна команда формує свою оборонну систему, орієнтуючись на тактичні особливості суперника [13, 29, 39].

Третій компонент утворюють групові тактичні дії в атаці (комбінації) та

захисті, в яких реалізуються командні тактичні дії. Подібно до командних тактичних дій, групові дії виконуються одночасно: гравці однієї команди здійснюють тактичну комбінацію в атаці, тоді як гравці іншої команди взаємодіють між собою, формуючи захисні дії проти цієї комбінації та її виконавців. Таким чином, групові тактичні дії визначаються прийнятною системою гри та є її подальшим розвитком.

Четвертий компонент структури складають індивідуальні тактичні дії в атаці та захисті, які є наступним етапом у розвитку змагальної діяльності. Індивідуальні дії пов'язані з конкретними груповими діями та визначаються ними: в атаці вони залежать від обраної тактичної комбінації, а також від захисних дій суперників, тоді як у захисті – від обраної системи захисту, групових дій команди та конкретних виконавців, що мають протидіяти тактичним комбінаціям суперника.

П'ятий компонент структури утворюють ігрові прийоми (техніка), за допомогою яких спортсмени виконують змагальну діяльність, безпосередньо взаємодіючи з м'ячем, шайбою тощо. Це можна вважати останнім кроком у розвитку змагальних дій: від командних до групових і індивідуальних (тактичних) – до технічних прийомів гри. Цей компонент є «результативним», оскільки якість його виконання безпосередньо впливає на ефективність змагальної діяльності (виграш м'яча, очки або поразка). Ігрові прийоми поділяються на прийоми в атаці та захисті [10, 19, 29, 60].

Шостий компонент включає фізичні здібності (руховий потенціал), які забезпечують ефективність і надійність техніко-тактичних дій у змагальній діяльності (швидкість, сила, швидкісна сила, витривалість, координаційні здібності, гнучкість). Найважливішим є рівень розвитку фізичних якостей та здатність використовувати їх під час виконання техніко-тактичних дій.

Сьомий компонент охоплює психічні якості та властивості спортсменів, які істотно впливають на ефективність змагальної діяльності, особливо в умовах рівного рівня спортивної майстерності суперників [29, 50].

Восьмий і дев'ятий компоненти включають функціональні можливості та морфологічні характеристики організму спортсменів, які забезпечують їм

надійність і ефективність техніко-тактичних дій упродовж усієї змагальної діяльності.

1.2. Особливості змагальної діяльності у футболі

Аналіз матчів широко застосовується в багатьох видах спорту та є важливим інструментом для збору об'єктивної інформації щодо ігрової діяльності спортсменів. Це дозволяє тренерам отримувати точний зворотний зв'язок щодо ефективності команди та окремих гравців. Оскільки суб'єктивне судження тренерів може бути неточним, а запам'ятовування всіх подій гри – утрудненим, все більше команд використовують методи аналізу матчів для оптимізації тренувального процесу [55].

Основною метою аналізу матчів є виявлення сильних і слабких сторін команди, що дозволяє вдосконалювати перші та працювати над усуненням недоліків. Також аналіз гри суперників допомагає визначити ефективні тактичні рішення для нейтралізації їхніх переваг і використання їхніх слабких місць [29, 41].

Важливим аспектом аналізу матчів у футболі є не лише статистичні дані, а й їхній тактичний зміст, що дозволяє коригувати ігрові схеми. Використання сучасних технологій, зокрема систем відеоаналізу та трекінгу гравців, підвищує точність оцінки ефективності командної взаємодії. Крім того, системний підхід до аналізу змагальної діяльності сприяє персоналізації тренувань та індивідуальному розвитку футболістів.

Показники ефективності у спорті визначаються як сукупність змінних, що відображають ключові аспекти ігрової діяльності та сприяють досягненню успіху. Ці показники формують ідеальний профіль команди чи гравця, який може бути використаний для прогнозування майбутніх результатів у конкретному виді спорту [16, 25].

У футболі Чемпіонат світу або Чемпіонат Європи є найпрестижнішими турнірами, які дають змогу порівняти найкращі команди та гравців планети. Зазвичай, після завершення такого турніру успішні команди задають нові тренди у тренувальному процесі та стилі гри. Інші команди, прагнучи досягти подібних

результатів, часто наслідують тактичні рішення переможців, намагаючись опанувати ті елементи гри, які стали визначальними для їхнього успіху [11, 14].

Аналіз показників змагальної діяльності дозволяє не лише оцінити поточний рівень гри команди, а й визначити стратегічні напрями її розвитку. Використання даних провідних турнірів, таких як Чемпіонат світу чи континентальні першості, допомагає тренерам і аналітикам адаптувати сучасні тенденції до особливостей своїх команд. Крім того, дослідження ігрових моделей провідних команд дозволяє розробляти нові підходи до підготовки футболістів, удосконалюючи як індивідуальну, так і командну гру.

Попри значну кількість історичних досліджень у футболі, довготривалі дослідження ігрової діяльності залишаються доволі рідкісними. Хоча гра суттєво еволюціонувала за останні п'ятдесят років, загальний стиль гри команд, упродовж останнього десятиліття зазнав лише незначних змін [23, 29].

Емпіричний аналіз матчів у футболі зазвичай фокусується на трьох основних аспектах:

1. Техніко-тактичних показниках – аналіз дій гравців у атаці та захисті, кількості передач, ударів, відборів тощо.
2. Фізичних параметрах – вимірювання пробігу гравців, інтенсивності навантажень, швидкості пересувань та загального енергетичного витрачання.
3. Тактичних моделях гри – вивчення формацій, зміни позицій під час гри, стилю пресингу та інших стратегічних елементів.

Завдяки аналізу цих аспектів тренери можуть не тільки оцінити сучасний рівень команд, а й прогнозувати розвиток гри, адаптуючи свої тактичні підходи. Окрім того, детальне вивчення ігрових тенденцій допомагає визначити, які елементи підготовки потребують вдосконалення для підвищення конкурентоспроможності команди на міжнародній арені [20, 29].

Аналіз ігрової діяльності у футболі дозволяє виявити ключові аспекти, що впливають на ефективність команди. Дослідники виділяють три основні напрями аналізу, які допомагають оцінити тактичні підходи та визначити фактори, що впливають на підсумковий результат матчу:

1. Аналіз забитих м'ячів та побудови атакуючих дій, що призводять до ударів по воротах. Дослідження вивчають структуру атак, починаючи від володіння м'ячем до завершального удару, аналізуючи ефективність комбінацій, передач та дриблінгу [24, 29].

2. Дослідження розвитку атакуючих та оборонних дій. Фахівці прагнуть визначити типові патерни гри та стилі ведення матчу на футбольних турнірах.

3. Зв'язок техніко-тактичних показників із кінцевим результатом матчу. Дослідження показують, що певні показники, такі як володіння м'ячем, кількість передач або удари по воротах, можуть бути ключовими у прогнозуванні перемоги або поразки.

Аналіз даних з чемпіонатів світу дозволяє не тільки оцінити ефективність окремих команд, а й прогнозувати розвиток футболу загалом. Виявлення ключових закономірностей у тактиці та стратегії допомагає тренерам адаптувати свої ігрові схеми, підвищуючи конкурентоспроможність команди. Особливо актуальним є порівняльний аналіз успішних команд, що дозволяє виявити універсальні тактичні рішення, які забезпечують переможні результати [29, 45].

Одним із основних завдань аналізу змагальної діяльності у футболі є визначення показників, що дозволяють відрізнити успішні команди (ті, що виграють матчі) від менш успішних (ті, що грають унічию або програють). Дослідження, проведене ґрунтуючись на даних Чемпіонатів світу останніх років, вперше застосувало багатофакторний статистичний аналіз для визначення таких показників.

Первинний аналіз продемонстрував, що серед усіх досліджуваних змінних дев'ять мали значний вплив на результат матчу. Однак при застосуванні багатофакторного аналізу було виділено лише чотири ключові показники, що суттєво відрізняли команди за рівнем їхньої успішності. Найбільш важливими характеристиками виявилися загальна кількість ударів та ударів у площину воріт (як виконаних, так і отриманих від суперника). Це підтверджує тезу, що створення та реалізація моментів безпосередньо пов'язані з підсумковим результатом матчу [29, 46].

Важливо зазначити, що хоча загальні закономірності у грі команд зберігаються протягом кількох Чемпіонатів світу, окремі тактичні тенденції можуть змінюватися залежно від рівня суперників, умов проведення турніру та еволюції футболу загалом. Так, дослідження попередніх мундіалів вказують на сталість ігрових моделей, але в останні роки з'являються відмінності в ключових показниках, що визначають успіх команди. Це підкреслює необхідність постійного оновлення методів аналізу та адаптації тренувального процесу до сучасних тенденцій футболу.

Таким чином, дослідження змагальної діяльності у футболі дозволяє не лише оцінити минулі виступи команд, а й прогнозувати майбутні тенденції розвитку гри. Для тренерів це означає, що доцільно враховувати як класичні показники ефективності, так і нові тактичні підходи, які можуть стати вирішальними на міжнародному рівні.

Одним із ключових показників, що найкраще розрізняє успішні та неуспішні команди у футболі, є кількість ударів у площину воріт. Це підтверджується численними дослідженнями, проведеними як на рівні національних першостей (наприклад, у чемпіонатах Іспанії та Італії), так і на рівні Чемпіонатів світу [45, 55].

Дослідження матчів вказують, що команди-переможці не просто били більше по воротах, а значно точніше реалізовували свої моменти. Виграшні команди мали лише на кілька ударів більше за суперників, але їхня результативність була втричі вищою. Це підкреслює необхідність удосконалення технічної підготовки гравців, зокрема в частині точності ударів та вибору оптимальних моментів для завершення атак.

Одним із широко досліджуваних показників у футболі є володіння м'ячем. Однак його зв'язок із загальним успіхом команди залишається дискусійним. Аналіз матчів доводить, що володіння м'ячем не було ключовим фактором, який розрізняв команди в загальному аналізі, хоча у розрізі окремих турнірів цей показник мав певну дискримінативну силу [45, 47].

Цікаво, що володіння м'ячем було значущим показником для переможців, але чемпіон не демонстрував суттєвих відмінностей у цьому компоненті від своїх

суперників. Це свідчить про те, що стиль гри команди може впливати на значення цього показника. Подібні тенденції спостерігалися і в клубному футболі. Наприклад, у сезоні іспанської Ла Ліги було зафіксовано значну різницю у володінні м'ячем між командами-лідерами та «середняками», проте аутсайди не демонстрували аналогічної закономірності [48].

Щодо оборонних показників, виявлено, що успішність команд значною мірою залежала від кількості ударів, які вони пропускали по своїх воротах. Цей показник, а також кількість ударів у площину воріт суперниками, відіграв ключову роль у розподілі команд за рівнем результативності. Значущими показниками стали кількість поданих суперниками кутових ударів і отримані червоні картки. Водночас загальний аналіз усіх трьох турнірів виявив, що основними оборонними показниками, які відрізняли успішні та неуспішні команди, були загальна кількість ударів суперника та кількість ударів у площину воріт [29, 49].

Цікаво, що такі фактори, як офсайди чи кількість перехоплень, не мали статистично значущої різниці між командами різного рівня. Дослідження клубного футболу також показали, що захисні показники не завжди є визначальними для розподілу команд у турнірній таблиці, хоча традиційно вважається, що сильні захисні дії впливають на загальний успіх команди.

Таким чином, аналіз змагальної діяльності підтверджує, що оборонні показники, зокрема ефективність у зменшенні кількості небезпечних ударів по своїх воротах, можуть відігравати більш вирішальну роль у порівнянні з показниками володіння м'ячем. Це підкреслює важливість не тільки тактичного контролю над грою, а й ефективної гри в захисті для досягнення успіху на міжнародному рівні [27, 55].

Аналіз змін у змагальній діяльності футбольних команд на чемпіонатах Європи дозволяє не лише відстежувати еволюцію ігрових стилів, але й виявити ключові показники, що визначають успіх команди. Одним із таких показників є ефективність атакуючих дій, зокрема удари в площину воріт. Дослідження підтверджують, що команди-переможці, як правило, не просто завдають більше

ударів, а й демонструють вищу точність у їх реалізації.

Водночас володіння м'ячем є важливим елементом гри, однак його вплив на підсумковий результат є неоднозначним. У деяких турнірах ця характеристика виразно вирізняла успішні команди, але в інших випадках її значення не було визначальним. Це свідчить про те, що для досягнення позитивного результату важливий не лише контроль м'яча, а й ефективність його використання.

Оборонні показники, зокрема кількість ударів, пропущених по своїх воротах, також відіграють важливу роль у визначенні успіху команди. Захист має бути не лише надійним, а й забезпечувати мінімізацію небезпечних моментів біля власних воріт [31, 55].

Загальний аналіз тенденцій дозволяє зробити висновок, що сучасний футбол спрямований на збалансований стиль гри, в якому поєднується контроль м'яча та швидкий перехід від оборони до атаки. Команди, що вміють ефективно використовувати свої моменти, а також мінімізувати загрозу біля власних воріт, мають більше шансів на успіх. Отримані результати можуть бути використані для вдосконалення тренувального процесу, розробки тактичних моделей гри та подальших наукових досліджень у цій сфері.

1.3. Методологічні підходи до аналізу техніко-тактичних показників команд у футболі

Аналіз техніко-тактичних показників команд у футболі є важливим етапом досліджень змагальної діяльності, що дозволяє оцінити ефективність гри, визначити ключові чинники успіху та розробити оптимальні стратегії підготовки. У сучасних наукових дослідженнях використовуються різні методологічні підходи, що поєднують кількісні та якісні методи оцінки [55].

Аналіз техніко-тактичних показників є важливим інструментом для оцінки ефективності гри футбольних команд, оскільки дозволяє не лише виявити слабкі місця в тактиці, але й оптимізувати стратегії для досягнення кращих результатів. Згідно з дослідженнями, техніко-тактичні параметри, такі як удари по воротах, володіння м'ячем, точність передач та оборонні дії, мають значний вплив на

результативність команд у матчах. Наприклад, володіння м'ячем було визнано важливим показником для дискримінації між переможцями та іншими командами, хоча його вплив може варіювати в залежності від стилю гри команди та контексту змагання. Таким чином, систематичний аналіз таких показників дозволяє тренерам і аналітикам приймати обґрунтовані рішення щодо коригування тактики та стратегії [26, 55].

Крім того, аналіз техніко-тактичних показників є основою для побудови моделей прогнозування результатів матчів та ефективності окремих гравців і команд. Використання таких методів, як кореляційний та регресійний аналіз, дозволяє виявити ключові взаємозв'язки між різними аспектами гри, такими як атакуюча та оборонна активність. Це дає можливість тренерам адаптувати свої тренувальні програми до конкретних потреб команди, зосереджуючи увагу на найбільш важливих компонентах гри, які мають найвище значення для досягнення успіху в матчах. Таким чином, аналіз техніко-тактичних показників сприяє підвищенню ефективності команди, дозволяючи краще розуміти та вдосконалювати ігрові процеси [11, 52].

Основними методологічними підходами є: статистичний аналіз, тактико-ситуаційний аналіз, біомеханічний аналіз, методи штучного інтелекту та машинного навчання.

Одним із поширених підходів є статистичний аналіз, який передбачає обробку та інтерпретацію великих масивів даних, зібраних під час матчів. Для цього використовують традиційні показники, такі як кількість ударів по воротах, володіння м'ячем, кількість передач, точність пасів, єдиноборства тощо. Значно глибший аналіз включає використання кореляційного та регресійного аналізу для встановлення залежностей між різними показниками та кінцевим результатом матчу [51, 55].

Другий важливий підхід – тактико-ситуаційний аналіз, який ґрунтується на дослідженні ігрових моделей та стратегій команд. Цей метод дозволяє визначити стилі гри, ефективність атакуючих і оборонних дій, а також оцінити взаємодію гравців на полі. В цьому контексті широко застосовується відеоаналіз, що дає

змогу розглядати тактичні схеми, позиційне розташування гравців та ухвалення рішень у ключові моменти гри [29, 50, 55].

Ще одним важливим підходом є методи штучного інтелекту та машинного навчання, що дозволяють автоматизувати обробку даних та визначати закономірності, які можуть бути складними для традиційного аналізу. Зокрема, використовуються алгоритми кластеризації для сегментації ігрових епізодів, нейромережі для прогнозування результатів та моделювання ігрових сценаріїв.

Також застосовується біомеханічний аналіз, що допомагає оцінити індивідуальні рухові характеристики гравців, які впливають на ефективність виконання техніко-тактичних дій. Такий підхід дозволяє встановити оптимальні параметри рухових дій під час виконання ударів, передач чи ведення м'яча [17, 55, 56].

Узагальнюючи, можна стверджувати, що методологічні підходи до аналізу техніко-тактичних показників у футболі охоплюють широкий спектр дослідницьких методів. Їх комплексне застосування дає змогу отримати об'єктивну інформацію про ефективність команд та гравців, що може бути використано для подальшого вдосконалення підготовки та розробки тактичних моделей гри.

Висновки до розділу 1

1. Змагальна діяльність є багатокомпонентним процесом, що поєднує фізичні, технічні, тактичні та психологічні аспекти, і вимагає високого рівня організації та взаємодії. Її ефективність значною мірою залежить від стратегічного планування, адаптації до умов суперництва та постійної оптимізації тренувального процесу з урахуванням індивідуальних і командних особливостей. Техніко-тактичні показники, зокрема володіння м'ячем, точність передач, кількість атак і єдиноборств, виступають важливими критеріями оцінки змагальної діяльності. Вони дають змогу комплексно аналізувати гру команди, виявляти її сильні та слабкі сторони, а також чинники, що впливають на результат. У контексті сучасних

вимог до виступу на міжнародному рівні, особливо на таких турнірах, як Чемпіонат Європи, об'єктивна оцінка техніко-тактичних показників є ключовим елементом вдосконалення підготовки. Вона дозволяє не лише фіксувати досягнутий рівень, але й визначати напрями для підвищення ефективності змагальної діяльності.

2. Змагальна діяльність у футболі є складним багатокomпонентним процесом, що охоплює технічні, тактичні, фізичні та психологічні аспекти. Ефективність команди значною мірою залежить від здатності адаптуватися до умов гри, реалізовувати атакуючі дії та протидіяти супернику в обороні. У сучасному футболі зростає значення об'єктивного аналізу ігрової діяльності за допомогою статистичних та відеоінструментів, що дозволяє тренерам і науковцям отримувати цінну інформацію для вдосконалення підготовки. Визначено, що основними показниками, які характеризують результативність у футболі, є ефективність завершення атак (удари по воротах, точність, реалізація голевих моментів), володіння м'ячем у поєднанні з якістю дій у фазах атаки та оборони, а також здатність команди обмежувати суперника в створенні небезпечних моментів. Показано, що успішність гри не завжди пов'язана із загальною кількістю атакуючих дій чи володінням м'ячем, натомість вирішальне значення має їх результативність та ефективна командна взаємодія. Таким чином, дослідження змагальної діяльності у футболі дозволяє виявити ключові індикатори успішності команд, що стає основою для глибшого розуміння структури сучасної гри. Це, у свою чергу, відкриває можливості для цілеспрямованої корекції тренувального процесу, моделювання ігрових дій та впровадження науково обґрунтованих підходів до підготовки команд різного рівня кваліфікації.

3. Методологічні підходи до дослідження техніко-тактичних показників у футболі є багатограними та різноплановими. Вони включають як традиційні статистичні методи, що дозволяють кількісно оцінювати дії команд і гравців, так і сучасні інструменти штучного інтелекту, відеоаналізу, біомеханіки. Завдяки цьому забезпечується комплексне вивчення ігрової діяльності, що, у свою чергу, сприяє більш глибокому розумінню структури та динаміки сучасного футболу. Значна

увага приділяється застосуванню регресійного та кореляційного аналізу для встановлення залежностей між техніко-тактичними показниками та результатом матчу. Ефективне застосування методологічних підходів до аналізу техніко-тактичних показників у футболі є ключовим інструментом у підвищенні результативності командної гри. Вибір методів залежить від цілей дослідження, рівня змагальної діяльності та доступу до аналітичних засобів. Комплексний підхід дозволяє тренерам, аналітикам і науковцям приймати обґрунтовані рішення, удосконалювати підготовку команд і забезпечувати їхню конкурентоспроможність на міжнародному рівні.

РОЗДІЛ 2.

МЕТОДИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

2.1. Методи дослідження

У процесі написання кваліфікаційної магістерської роботи застосовувалися такі дослідницькі методи [6, 12, 29, 56]:

- аналіз та узагальнення науково-методичних літературних джерел та джерел мережі інтернет;
- аналіз показників змагальної діяльності;
- методи математичної статистики.

Аналіз та узагальнення науково-методичних літературних джерел та джерел мережі інтернет. У ході дослідження особливостей показників змагальної діяльності футбольних команд було здійснено аналіз і систематизацію науково-методичних джерел, а також інформації з відкритих інтернет-ресурсів. Це дало змогу виокремити ключові чинники, що впливають на ефективність та результативність гри, окреслити специфіку змагальної діяльності у командних видах спорту, а також визначити найбільш значущі показники для оцінки рівня індивідуальної та командної майстерності футболістів.

Дослідження наукової літератури, присвяченої футбольній аналітиці та аналізу гри, допомогло визначити основні підходи до оцінювання показників змагальної діяльності. Вивчення робіт, що стосуються техніко-тактичних характеристик у футболі, сприяло впорядкуванню знань про чинники, які визначають успішність команд. Крім того, аналіз літературних джерел дав змогу встановити методи дослідження та аналізу змагальної діяльності, зокрема застосування математичних методів у спортивній аналітиці.

Інтернет-джерела забезпечили актуальні дані щодо статистичних характеристик команд, підходів до їхнього аналізу та загальних тенденцій розвитку світового футболу. Використання офіційних звітів УЄФА, баз даних спортивної аналітики та відкритих наукових публікацій дозволило отримати інформацію про виступи команд на Чемпіонаті Європи 2024. Завдяки цьому

вбачалось можливим сформувати цілісне уявлення про взаємозв'язки між ключовими показниками гри та їхній вплив на спортивні результати.

Таким чином, опрацювання науково-методичних джерел та матеріалів із мережі Інтернет стало підґрунтям для побудови теоретичної основи дослідження, визначення ключових показників змагальної діяльності та вибору методичних підходів до їхньої оцінки.

Аналіз показників змагальної діяльності футбольних команд. У процесі дослідження змагальної діяльності команд-учасниць фінальної частини Чемпіонату Європи з футболу 2024 року (Євро-2024) було проведено аналіз їхніх техніко-тактичних показників. Для систематизації даних усі команди розподілили на три групи залежно від рівня їхніх досягнень на турнірі.

До першої групи увійшли команди, які не змогли подолати груповий етап і завершили виступи після матчів у своїх групах. До цієї категорії належать збірні Албанії, Хорватії, Чехії, Угорщини, Польщі, Шотландії, Сербії та України.

Другу групу склали команди, які вибули на стадії 1/8 фіналу. До цієї групи віднесено збірні Австрії, Бельгії, Данії, Грузії, Італії, Румунії, Словаччини та Словенії.

До третьої групи увійшли команди, які зуміли пробитися до чвертьфінальної стадії турніру. До них належать збірні Англії, Іспанії, Франції, Нідерландів, Німеччини, Португалії, Швейцарії та Туреччини.

Такий розподіл дозволяє здійснити детальний порівняльний аналіз техніко-тактичних характеристик команд відповідно до їхніх результатів на турнірі. Це сприяє виявленню ключових факторів, що впливають на успішність виступів на міжнародному рівні.

У ході дослідження було розглянуто низку показників, що характеризують як атакуючу, так і оборонну діяльність команд. Середня кількість забитих та пропущених голів використовувалася для оцінки ефективності гри в атаці та надійності оборони. Оцінюючи фізичну підготовку гравців, аналізувалася середня дистанція, яку команда пробігала за матч. Цей показник відображав загальний рівень витривалості та інтенсивність пересування футболістів під час гри.

Для оцінки атакуючих дій враховувалася загальна кількість ударів по воротах та їхня точність (відсоток ударів у площину воріт). Крім того, аналізувалася загальна кількість атак, що дозволяло оцінити частоту та активність просування команди до воріт суперника. Стандартні положення також відіграють важливу роль у футболі, тому до аналізу були включені кількість виконаних кутових ударів та кількість положень поза грою (офсайдів). Контроль м'яча оцінювався через володіння м'ячем (у відсотках), а також через точність передач. Було розглянуто загальну кількість пасів та їхню точність, а також деталізовано кількість коротких, середніх і довгих передач із зазначенням їхньої ефективності. Оборонні показники включали кількість виконаних підкатів, що характеризували здатність команди ефективно руйнувати атаки суперників. Дисциплінарні показники містили дані про кількість порушень правил, отримані жовті та червоні картки, що дозволяло оцінити рівень дисципліни команди та її тактичну поведінку на полі.

Усі наведені показники отримані з офіційного сайту УЄФА [63]. Вони є затвердженими УЄФА та використовуються для аналізу матчів на міжнародному рівні. Завдяки комплексному аналізу цих даних стало можливим оцінити ефективність команд на Євро-2024, визначити їхні сильні та слабкі сторони, а також окреслити ключові техніко-тактичні фактори, що впливали на досягнення високих результатів на турнірі.

Методи математичної статистики. У ході дослідження для обробки та аналізу отриманих даних застосовувалися методи математичної статистики, що дозволило виявити закономірності у змагальній діяльності футбольних команд на Чемпіонаті Європи з футболу 2024 року (Євро-2024). Усі розрахунки та візуалізація результатів виконувалися в середовищі Microsoft Excel, що забезпечило ефективну роботу з обсягами даних і зручне графічне представлення отриманих показників.

Для аналізу середніх значень техніко-тактичних характеристик команд використовувалися методи описової статистики, зокрема розрахунок середнього арифметичного та стандартного відхилення. Крім того, для порівняння показників

команд різних груп (наприклад, тих, хто не пройшов груповий етап, і команд, які дійшли до стадії 1/8 фіналу) застосовувалися методи порівняльного аналізу, що включали обчислення середніх значень та оцінку їхніх відмінностей. Також використовувався кореляційний аналіз [6, 56].

2.2. Організація дослідження

Дослідження охоплювало аналіз виступів 24 національних збірних, які брали участь у фінальній частині Чемпіонату Європи з футболу 2024 року (Євро-2024). Загалом було розглянуто 51 матч турніру, що проходив у період з 14 червня по 14 липня 2024 року на десяти стадіонах у дев'яти містах Німеччини. Усі дані для аналізу були отримані з офіційних статистичних джерел УЄФА, що гарантувало їхню достовірність та відповідність стандартам футбольної аналітики.

Процес дослідження здійснювався у три етапи протягом жовтня 2024 року – листопада 2025 року. На першому етапі, який тривав із жовтня до грудня 2024 року, було проведено вивчення теоретичних основ змагальної діяльності футбольних команд, детальний аналіз їхніх виступів у кваліфікаційному турнірі, а також здійснено прогнозування результатів у фінальній частині Євро-2024. Наступний етап, що охоплював період із січня по червень 2025 року, передбачав відбір основних техніко-тактичних показників та аналіз змагальної діяльності команд безпосередньо під час фінальної стадії чемпіонату. На завершальному, третьому етапі, який тривав із липня по листопад 2025 року, були узагальнені результати дослідження, сформульовані висновки та розроблені рекомендації щодо підвищення ефективності гри футбольних команд на основі проведеного аналізу.

РОЗДІЛ 3.

АНАЛІЗ ТЕХНІКО-ТАКТИЧНИХ ТА РЕЗУЛЬТАТИВНИХ ПОКАЗНИКІВ КОМАНД

Аналіз техніко-тактичних показників є важливою складовою оцінки змагальної діяльності футбольних команд на міжнародних турнірах, таких як Чемпіонат Європи 2024. У цьому розділі розглядаються різноманітні аспекти гри команд, що дозволяють не лише оцінити їхню результативність, а й виявити ключові фактори, що визначають успіх чи невдачу на турнірі. Для більш глибокого розуміння ефективності виступів команд, було проведено порівняльний аналіз техніко-тактичних характеристик команд, розподілених на три групи відповідно від результатів на Євро-2024.

У дослідженні використовувалися різноманітні показники, що характеризують як атакуючу, так і оборонну діяльність команд. Завдяки комплексному аналізу цих даних стало можливим не лише оцінити загальний рівень підготовки команд, а й визначити ключові техніко-тактичні фактори, що впливали на їхній виступ на турнірі.

3.1. Аналіз результативності команд

Аналіз результативності команд на Чемпіонаті Європи 2024 року є ключовим для оцінювання ефективності їхніх виступів на турнірі. Результативність у футболі охоплює як кількість забитих м'ячів, так і збереження воріт без голів, що є важливими показниками для визначення загальної успішності команд. Для детального аналізу будуть враховані фактори, які можуть впливати на результативність, такі як тактичні стратегії, індивідуальні й командні дії, а також взаємодія між гравцями в контексті їхніх ролей на полі. Це дозволить оцінити сильні й слабкі сторони команд та визначити фактори, які сприяли їхньому успіху або невдачам.

Таблиця 3.1 містить середні значення кількості забитих та пропущених голів командами, які не змогли подолати груповий етап Чемпіонату Європи 2024

з футболу. Дані представлені у форматі середнього значення (X) та стандартного відхилення (SD), що дозволяє оцінити варіативність показників серед команд.

Таблиця 3.1

Середня кількість забитих та пропущених голів команд, які вибули на груповому етапі

Команди	Середні значення показників команди			
	Кількість забитих голів		Кількість пропущених голів	
	X	SD	X	SD
Албанія	1,0	0,69	1,67	0,96
Хорватія	1,0	0,98	2,0	1,02
Чехія	1,0	0,87	1,67	0,61
Угорщина	0,67	0,8	1,67	1,18
Польща	1,0	0,58	2,0	1,10
Шотландія	0,67	0,58	2,34	0,73
Сербія	0,34	0,53	0,67	0,71
Україна	0,67	0,93	1,34	0,71

Кількість забитих голів варіюється від 0,34 (Сербія) до 1,0 (Албанія, Хорватія, Чехія, Польща), що свідчить про загальну низьку результативність команд, які не пройшли до плей-оф. Водночас, середня кількість пропущених голів коливається від 0,67 (Сербія) до 2,34 (Шотландія), що вказує на значну різницю в оборонній ефективності. Аналізуючи середні значення, можна зауважити, що найбільш нестійкою обороною серед команд, які не вийшли з групи, характеризується Шотландія (2,34 пропущених голи, $SD=0,73$), тоді як найменше пропустила Сербія (0,67, $SD=0,71$). Щодо атакуючих показників, найбільш результативними були Албанія, Хорватія, Чехія та Польща (по 1,0 голу в середньому), а найменше забила Сербія (0,34 гола). Україна показала середні показники як в атаці (0,67 гола), так і в обороні (1,34 пропущених).

Отримані дані свідчать про те, що невдалий виступ команд на груповій стадії Чемпіонату Європи 2024 року був пов'язаний як із недостатньою

ефективністю атакуючих дій, так і з проблемами в обороні. Особливо це помітно в командах із високими показниками пропущених голів, зокрема у Шотландії та Польщі. Водночас Сербія, яка мала найкращий оборонний показник серед команд, що не пройшли далі, мала значні проблеми в атаці, що й стало ключовим фактором їхнього вибуття з турніру. Таким чином, для успішного виступу на турнірі необхідний баланс між атакуючими та оборонними діями, що підтверджується статистичними показниками.

Середні значення кількості забитих та пропущених голів командами, які завершили виступ на стадії 1/8 фіналу Чемпіонату Європи 2024 року з футболу представлені таблиці 3.2. Найрезультативнішою серед них була Австрія (1,75 забитих гола в середньому), тоді як Бельгія, Данія та Словенія продемонстрували найнижчу результативність (по 0,5 гола). В оборонному плані найбільш надійною виявилася Бельгія та Словенія (по 0,5 пропущених гола), тоді як Грузія мала найгірший показник захисту (2,0 пропущених гола в середньому).

Таблиця 3.2

Середня кількість забитих та пропущених голів команд, які вибули у 1/8 фіналу

Команди	Середні значення показників команди			
	Кількість забитих голів		Кількість пропущених голів	
	X	SD	X	SD
Австрія	1,75	0,69	1,50	0,96
Бельгія	0,50	0,98	0,50	1,02
Данія	0,50	0,87	1,0	0,61
Грузія	1,25	0,80	2,0	1,18
Італія	0,75	0,58	1,25	1,10
Румунія	1,0	0,58	1,50	0,73
Словаччина	1,0	0,53	1,50	0,71
Словенія	0,50	0,93	0,50	0,71

Аналізуючи середні значення, можна відзначити, що команди, які вибули у 1/8 фіналу, загалом мали кращі атакуючі показники порівняно з командами, що не вийшли з групи. Австрія, Грузія, Румунія та Словаччина показали відносно високу результативність (понад 1,0 гола в середньому). Натомість низькі атакуючі показники Бельгії, Данії та Словенії свідчать про проблеми в завершенні атак. В оборонному аспекті команди демонстрували різну ефективність: Бельгія та Словенія мали найкращий захист (0,5 пропущених), тоді як Грузія та Австрія допускали більше атак суперника, що призводило до двох та 1,5 пропущених голів відповідно.

Аналіз даних свідчить, що команди, які припинили виступи у 1/8 фіналу, мали загалом вищу результативність у порівнянні з командами, що не подолали груповий етап, але цього виявилось недостатньо для подальшого проходу. Австрія продемонструвала найкращі атакуючі показники серед команд, що вибули з турніру, проте її оборона була далека від ідеалу. Грузія, демонструючи високий середній показник забитих голів, пропускала забагато, що стало вирішальним чинником вибуття.

Таблиця 3.3 містить середні значення кількості забитих та пропущених голів командами, які змогли пройти до 1/4 фіналу Чемпіонату Європи 2024. Найрезультативнішою командою виявилася Німеччина (2,21 гола в середньому), за нею йде Іспанія (2,15). Водночас найменше забивала Франція (0,67 гола). Щодо оборонної ефективності, найнадійнішим захистом відзначалася Франція (0,20 пропущених гола), а найбільше пропустила Туреччина (0,30 гола), що свідчить про загальну стабільність оборонних ліній команд на цій стадії.

Таблиця 3.3

**Середня кількість забитих та пропущених голів команд, які пройшли до
1/4 фіналу**

Команди	Середні значення показників команди			
	Кількість забитих голів		Кількість пропущених голів	
	X	SD	X	SD
Іспанія	2,15	0,58	0,25	0,15
Англія	1,15	0,86	0,30	0,20
Франція	0,67	0,50	0,20	0,10
Нідерланди	1,67	1,17	0,35	0,25
Німеччина	2,21	0,80	0,28	0,18
Португалія	1,0	0,60	0,22	0,14
Швейцарія	1,6	0,80	0,26	0,17
Туреччина	1,6	1,60	0,30	0,30

У порівнянні з командами, які вибули у 1/8 фіналу, чвертьфіналісти демонструють значно вищі показники результативності при одночасно кращих оборонних характеристиках. Наприклад, Німеччина та Іспанія мають понад 2,0 забитих гола в середньому за матч, що значно перевищує показники команд попередніх стадій. Водночас оборонна гра цих команд була на високому рівні, з пропущеними голами в межах 0,25-0,3. Франція хоч і мала найнижчий атакуючий показник серед чвертьфіналістів (0,67), проте компенсувала це найкращою обороною (0,2 пропущених гола в середньому).

Дані свідчать, що вихід до 1/4 фіналу пов'язаний із високою атакуючою ефективністю в поєднанні з надійним захистом. Команди з більшою кількістю забитих голів, такі як Німеччина та Іспанія, мали стабільну оборону, що дозволило їм пройти далі. Навіть Франція, попри скромну результативність, завдяки надійному захисту змогла досягти цієї стадії. Це підтверджує загальну тенденцію: для успіху на турнірі важливо не лише забивати багато голів, але й ефективно захищати власні ворота.

Середню кількість забитих та пропущених голів командами на різних етапах Чемпіонату Європи 2024 ілюструє Рисунок 3.1.

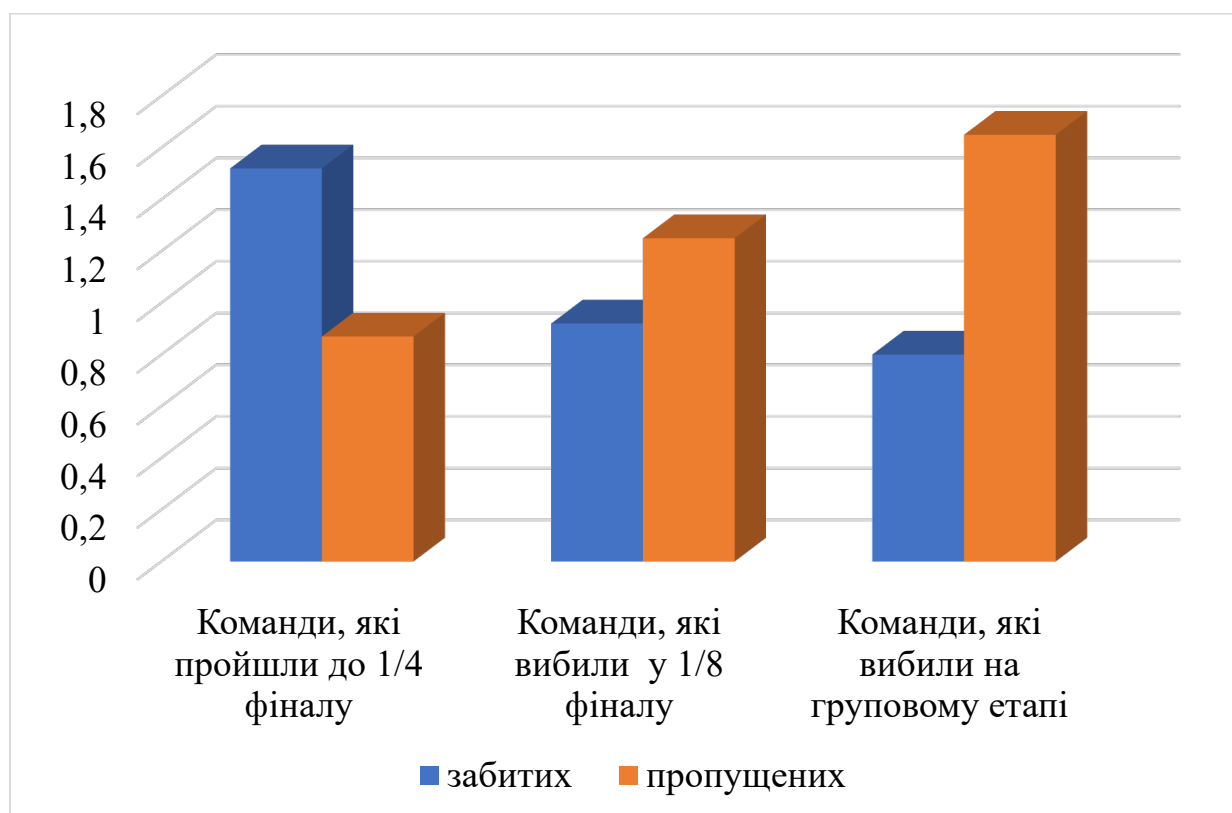

Рисунок 3.1. – Середня кількість забитих та пропущених голів груп команд

Графічне представлення середніх значень забитих і пропущених голів демонструє, що команди, які пройшли до 1/4 фіналу, мали найкращі атакуючі та оборонні показники. Вони забивали в середньому 1,52 гола за матч, що є найвищим результатом серед усіх груп команд, і водночас пропускали найменше – 0,87 гола. Команди, що завершили виступ у 1/8 фіналу, мали середню результативність 0,92, а їхня оборона була менш ефективною (1,25 пропущених гола). Найгірші показники зафіксовані у команд, які не вийшли з групи – вони забивали лише 0,8 гола за матч, а їхня середня кількість пропущених м'ячів сягала 1,65.

Спостерігається чітка закономірність: чим далі команда просувається по турнірній сітці, тим вищою є її результативність і надійнішим захист. Команди, які вибули в 1/8 фіналу, демонстрували кращу атакуючу ефективність у

порівнянні з тими, хто не вийшов з групи, однак пропускали менше лише частково. Відчутну перевагу над іншими командами мали чвертьфіналісти, які не лише забивали найбільше, а й забезпечували надійний захист власних воріт.

Дані підтверджують важливість балансу між атакою та обороною для досягнення успіху в турнірі. Команди, які змогли вийти до 1/4 фіналу, продемонстрували найвищу ефективність у завершенні атак та водночас мали найкращу організацію захисту. Натомість спортивні колективи, що не подолали груповий етап, мали значно нижчі атакуючі показники та нестабільну оборону, що стало ключовим чинником їхнього вибуття з турніру.

3.2. Аналіз техніко-тактичних показників змагальної діяльності команд

Техніко-тактичні показники є важливими індикаторами ефективності гри команд, адже вони відображають не лише індивідуальні навички гравців, але й колективну взаємодію в різних ігрових ситуаціях. У цьому розділі буде проведено детальний аналіз техніко-тактичних показників, таких як кількість та точність передач, контроль м'яча, кількість ударів та точність тощо. Зрозуміти, як ці показники корелюють із результатами команд на турнірі, допоможе виявити ключові фактори, що визначають успіх на міжнародному рівні.

Рисунок 3.2 ілюструє середню дистанцію, яку долали всі гравці команди за матч на різних етапах Чемпіонату Європи 2024 року. Це важливий показник, який відображає рівень фізичної підготовленості та ігрової активності команд. Аналіз представлених даних свідчить, що команди, які пройшли до 1/4 фіналу, демонстрували найбільшу загальну дистанцію, подолану гравцями в середньому за матч – 117,4 км. Ті команди, які завершили виступи в 1/8 фіналу, мали трохи нижчий показник – 115,3 км. Найменшу середню дистанцію подолали команди, що не змогли подолати груповий етап – 114,2 км. Ця тенденція свідчить про значну роль фізичних кондицій та ігрової активності в успішності команд на турнірі.

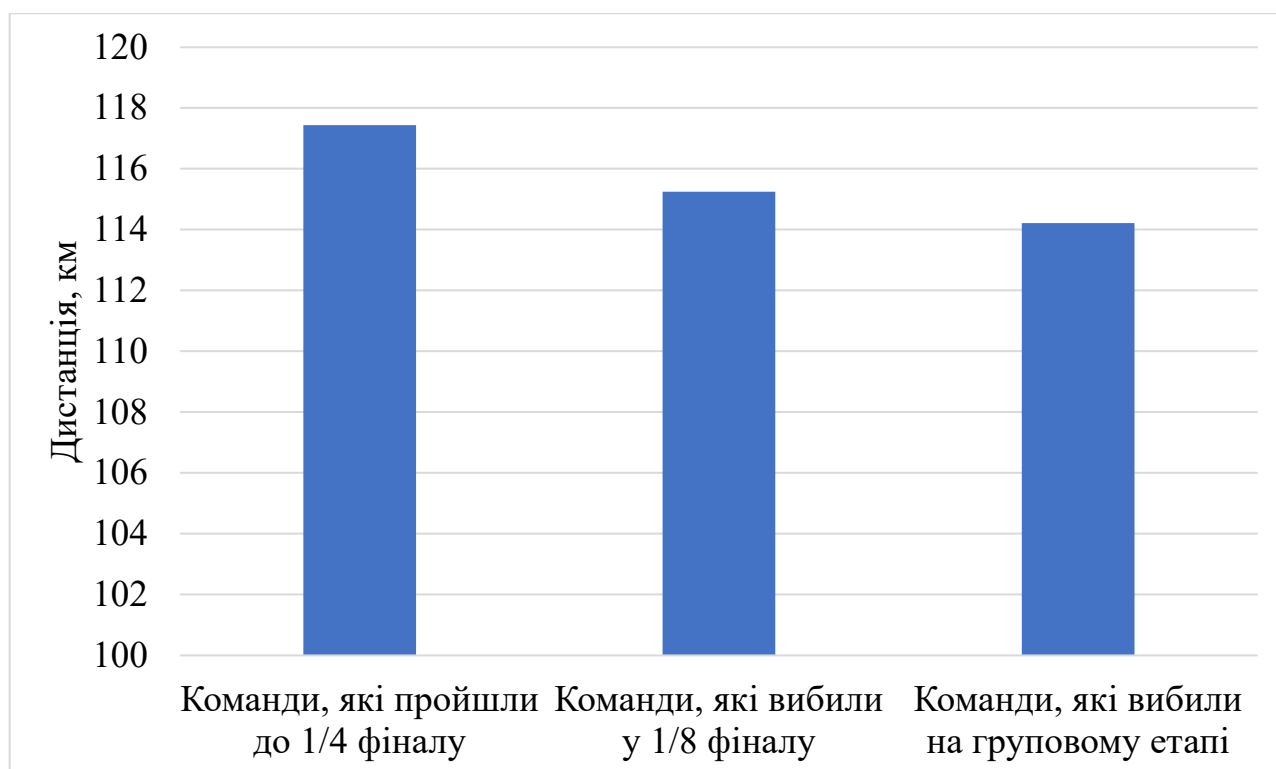

Рисунок 3.2. – Середня дистанція, яку подолали всі гравці команди за матч

Спостерігається закономірність: чим далі команда проходить у турнірі, тим вищий її середній показник подоланої дистанції. Це може бути пов'язано з більш високими вимогами до фізичної підготовки гравців, адже на етапах плей-оф матчі стають більш інтенсивними. Водночас різниця між групами команд не є кардинальною, що свідчить про відносну рівність фізичних навантажень серед усіх учасників турніру. Результати підкреслюють важливість фізичної витривалості у сучасному футболі. Команди, які продемонстрували кращу фізичну готовність (більшу середню подолану дистанцію), частіше досягали успіху на турнірі. Високий рівень рухової активності, можливо, забезпечував команді тактичну гнучкість, ефективний пресинг і динамічну гру, що сприяло проходженню в наступні стадії турніру.

На рисунку 3.3 представлені середні показники кількості ударів та влучних ударів по воротах за гру для трьох груп команд, що брали участь у Чемпіонаті Європи 2024 року. Дані показують загальний рівень атакуючої активності та точність ударів команд, розподілених за результатами турніру.

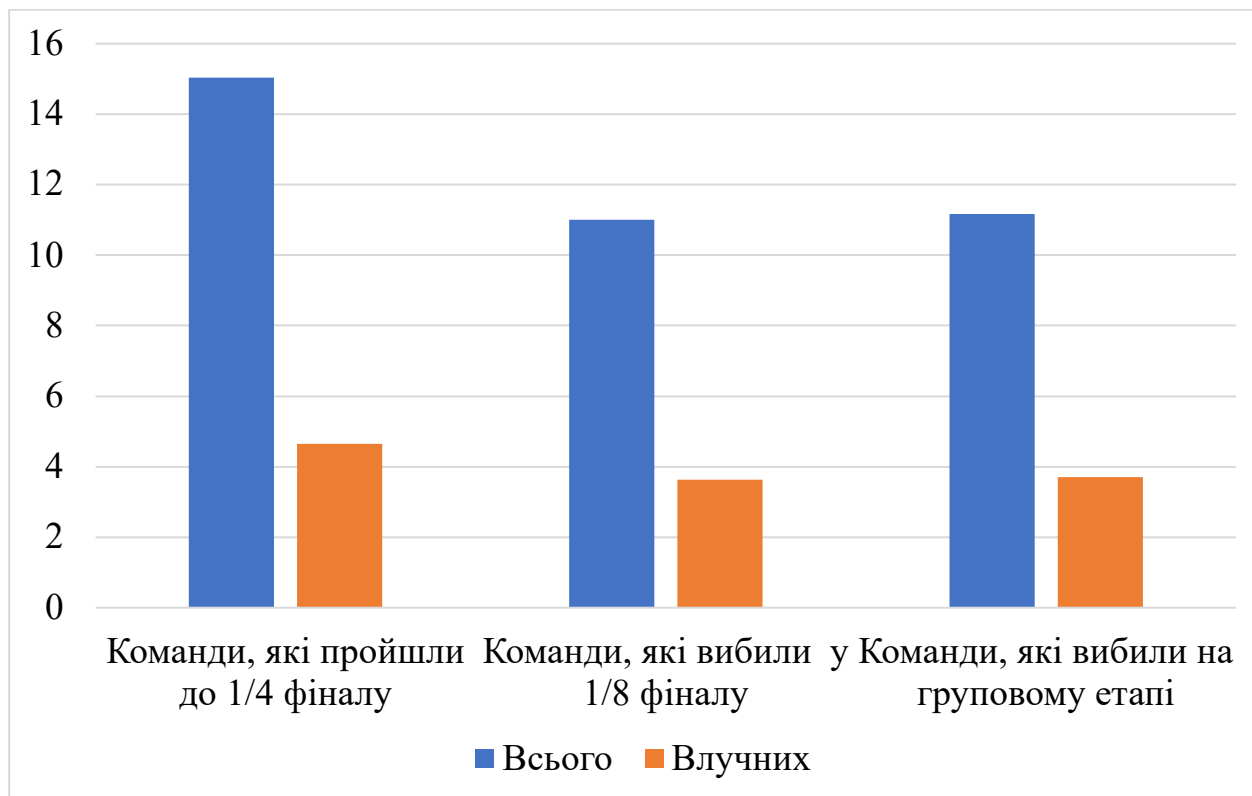

Рисунок 3.3. – Середня кількість ударів та ударів по воротах за гру для кожної групи команд

З аналізу видно, що команди, які пройшли до 1/4 фіналу, демонструють найвищі середні показники як за кількістю ударів, так і за влучними ударами. Вони виконували в середньому 15 ударів за гру, з яких 4,6 виявилися влучними. Це свідчить про високий рівень атакуючої активності та точність їхніх атак, що є важливими чинниками для успіху на такому високому рівні змагань. Водночас, команди, що вибули у 1/8 фіналу, мали середній показник ударів на рівні 11,0 та влучних ударів – 3,6. Це вказує на меншу ефективність атак, порівняно з командами, що досягли 1/4 фіналу, хоча їхні показники все ж таки залишаються вищими за команди, що не змогли вийти з групового етапу. Останні мали середні показники 11,2 ударів і 3,7 влучних ударів за гру, що свідчить про знижену атакуючу активність і меншу точність атак у порівнянні з більш успішними командами.

Таким чином, можна зробити висновок, що успіх команд на турнірі тісно пов'язаний із їхньою атакуючою ефективністю. Команди, що досягли 1/4 фіналу, продемонстрували вищі результати як за кількістю ударів, так і за їхньою точністю, що свідчить про їхню здатність не лише створювати моменти, а й реалізовувати їх.

Дані про середні показники атак, офсайдів, кутових та відсотка володіння м'ячем для команд, які не змогли подолати груповий етап на Чемпіонаті Європи 2024 року представлені у Таблиці 3.4. Ці показники дозволяють оцінити тактичну активність команд, зокрема їхню здатність до атакуючої діяльності, а також рівень контролю м'яча під час матчів.

Таблиця 3.4

Середня кількість атак, офсайдів, кутових та відсоток володіння м'ячем команд, які вибули на груповому етапі

Команди	Середні значення показників команди							
	Володіння м'ячем		Атаки		Кутові		Офсайди	
	X	SD	X	SD	X	SD	X	SD
Албанія	38,0	5,3	25,0	6,4	2,0	1,3	2,0	1,1
Хорватія	55,3	7,8	50,7	12,5	1,7	0,92	0,0	0
Чехія	41,3	3,8	41,7	8,5	4,7	2,1	0,7	0,4
Угорщина	41,3	4,9	31,3	6,4	5,0	2,8	3,0	1,7
Польща	41,0	4,8	27,7	5,6	3,3	1,9	0,7	0,4
Шотландія	46,3	5,8	25,3	4,5	2,3	1,6	1,0	0,6
Сербія	51,3	6,2	39,0	4,4	4,3	2,6	1,0	0,4
Україна	52,0	6,3	43,3	5,2	5,0	3,1	2,7	1,6

Аналіз показників для команд, що вибули на груповому етапі, дозволяє зробити кілька висновків. Наприклад, команда Хорватії має найвищі показники володіння м'ячем (55,3%) та атак (50,7), що свідчить про велику активність у грі, хоча її результат у турнірі не дозволив пройти далі. Однак, ця команда має дуже низький показник офсайдів (0), що може свідчити про ефективне планування

атак і хорошу організацію гри в нападі. Збірна команди Албанії, навпаки, показує найнижчі значення володіння м'ячем (38,0%) та атак (25,0), що вказує на обмежену роль в атаці та дефіцит контролю над м'ячем під час матчів. Водночас, команди України і Сербії демонструють досить високі показники володіння м'ячем (52,0% та 51,3% відповідно) та атак (43,3 та 39,0), що вказує на більш активну гру порівняно з іншими командами цієї групи. Загалом, дані таблиці свідчать, що команди, які мали вищі показники володіння м'ячем та атак, продовжували боротьбу на турнірі, незважаючи на те, що вони не змогли подолати груповий етап.

Таблиця 3.5 містить дані щодо середніх показників атак, офсайдів, кутових та відсотку володіння м'ячем для збірних команд, що вибули на стадії 1/8 фіналу Чемпіонату Європи 2024 року.

Таблиця 3.5

Середня кількість атак, офсайдів, кутових та відсоток володіння м'ячем команд, які вибули у 1/8 фіналу

Команди	Середні значення показників команди							
	Володіння м'ячем		Атаки		Кутові		Офсайди	
	X	SD	X	SD	X	SD	X	SD
Австрія	53,0	6,4	51,3	7,5	5,3	1,4	1,3	0,6
Бельгія	53,8	6,9	51,8	7,2	5,3	1,8	1,8	0,9
Данія	50,5	5,8	46,3	6,9	6,8	2,3	2,0	0,9
Грузія	38,3	4,3	25,8	3,2	3,5	1,1	0,3	0,3
Італія	52,5	5,1	43,8	4,4	6,0	2,8	1,3	0,7
Румунія	40,8	5,3	34,5	3,9	4,0	2,1	0,8	0,5
Словаччина	47,5	4,2	42,3	4,2	4,3	1,9	2,0	1,1
Словенія	35,5	4,5	29,3	3,7	3,3	0,9	2,3	1,5

Аналіз результатів збірних команд, які вибули на стадії 1/8 фіналу, демонструє певні тенденції. Збірна Бельгії та збірна Австрії мають подібні показники володіння м'ячем (53,8% та 53,0% відповідно) та атак (51,8 та 51,3), що свідчить про високу активність в атаці та здатність контролювати гру на полі. Ці збірні мали порівняно високі показники кутових ударів (5,3 для обох) та офсайдів (1,8 для Бельгії та 1,3 для Австрії), що вказує на активну гру вперед, але й на необхідність покращення організації атак. Водночас збірна Грузії і збірна Словенії демонструють значно нижчі показники володіння м'ячем (38,3% та 35,5%) і атак (25,8 та 29,3), що свідчить про меншу роль у володінні м'ячем та меншу активність в атаці порівняно з іншими збірними цієї групи. Однак, навіть із такими показниками, ці збірні змогли досягти значних результатів на турнірі, хоча їхня гра в атаці залишала бажати кращого. Загалом, дані цієї таблиці вказують на те, що високі показники володіння м'ячем і атак є важливими для успішного виступу на турнірі, хоча не є єдиним чинником, що визначає результат на такому рівні змагань.

Середні показники володіння м'ячем, атак, кутових ударів та офсайдів для збірних команд, які пройшли до чвертьфіналу Чемпіонату Європи 2024 року представлені в Таблиці 3.6.

Таблиця 3.6

Середня кількість атак, офсайдів, кутових та відсоток володіння м'ячем команд, які пройшли до 1/4 фіналу

Команди	Середні значення показників команди							
	Володіння м'ячем		Атаки		Кутові		Офсайди	
	X	SD	X	SD	X	SD	X	SD
Англія	55,7	4,7	49,1	6,2	3,4	1,1	1,6	0,8
Іспанія	58,2	5,4	58,7	7,8	6,3	3,2	1,6	0,9
Франція	49,0	4,8	56,8	9,2	5,7	3,1	0,8	0,5
Нідерланди	52,7	5,7	46,8	5,3	5,5	2,8	2,3	1,2

Продовження таблиці 3.6.

Команди	Середні значення показників команди							
	Володіння м'ячем		Атаки		Кутові		Офсайди	
	X	SD	X	SD	X	SD	X	SD
Німеччина	59,2	5,9	64,2	7,3	7,2	4,2	2,4	1,4
Португалія	64,8	6,6	75,8	12,1	9,4	4,3	2,6	1,5
Швейцарія	48,2	4,4	44,2	4,3	4,6	2,3	1,8	0,6
Туреччина	49,0	4,4	42,6	4,5	6,4	3,5	1,2	0,6

Аналіз даних цієї таблиці демонструє, що збірна Португалії має найвищі показники серед усіх команд за володінням м'ячем (64,8%) та кількістю атак (75,8), що свідчить про високий рівень контролю над грою та інтенсивну атакуючу гру. Однак ці високі показники супроводжуються великою кількістю офсайдів (2,6), що може вказувати на намагання атакувати за рахунок швидких і ризикованих проривів. Збірна Німеччини також демонструє високі результати у володінні м'ячем (59,2%) та кількості атак (64,2), однак їхні офсайди (2,4) і кутові удари (7,2) свідчать про збалансовану атакуючу стратегію. У порівнянні з іншими командами, збірна команди Франції та збірна команди Туреччини мають дещо нижчі показники володіння м'ячем (49,0% і 49,0%), але вони демонструють високу активність в атаках (56,8 і 42,6 відповідно), що дозволяє їм залишатися конкурентоспроможними на турнірі. Підсумовуючи, можна стверджувати, що високі показники володіння м'ячем і кількості атак є важливими для досягнення успіху в матчах на такому високому рівні, однак важливим чинником залишається й ефективність атак, що відображається через кількість офсайдів та кутових ударів.

Таблиця 3.7 порівнює середні показники володіння м'ячем, атак, кутових та офсайдів між трьома групами команд, що вибули на різних етапах Чемпіонату Європи 2024 року.

Таблиця 3.7

Середня кількість атак, офсайдів, кутових та відсоток володіння м'ячом командами

Команди	Середні значення показників команди							
	Володіння м'ячом		Атаки		Кутові		Офсайди	
	X	SD	X	SD	X	SD	X	SD
Команди, які вибули на груповому етапі	45,8	4,4	35,5	7,6	3,5	2,1	1,4	0,6
Команди, які вибули у 1/8 фіналу	46,5	4,9	40,6	8,1	4,8	2,3	1,4	0,5
Команди, які пройшли до 1/4 фіналу	54,6	5,2	54,8	8,9	6,1	3,0	1,8	0,7

З таблиці видно, що команди, які пройшли до 1/4 фіналу, демонструють найвищі середні показники за всіма критеріями: володіння м'ячем (54,6%), кількість атак (54,8), кутових (8,9) та офсайдів (3,0). Це свідчить про високий рівень домінування на полі і великі атакуючі потужності, характерні для команд, які досягають чвертьфіналу. Команди, які вибули у 1/8 фіналу, мають середні показники володіння м'ячем 46,5%, атак 40,6, кутових 8,1, що трохи менше, але ще свідчить про конкурентоспроможність. Остання група – команди, які вибули на груповому етапі – мають найменші показники володіння м'ячем (45,8%), атак (35,5), кутових (7,6) та офсайдів (3,5). Це вказує на те, що команди, які не змогли подолати груповий етап, мали меншу активність на полі та меншу ефективність у розбудові атак. Загалом, виявлено чітку тенденцію: чим вище етап турніру, тим вищі показники контролю м'яча, атак і стандартних положень у команд.

Таблиця 3.8 демонструє середні показники кількості пасів різних типів (всього пасів, коротких, середніх і довгих) для команд, що вибули на груповому етапі Чемпіонату Європи 2024 року. Аналіз цих даних дозволяє виявити, які

стилі гри домінували у командах, що не змогли вийти з групи, і виявити залежність між типом пасів і результативністю команд на турнірі.

Таблиця 3.8

Середня кількість пасів виконаних командами, які вибули на груповому етапі

Команди	Середні значення показників команди							
	Всього пасів		Короткі паси		Середні паси		Довгі паси	
	X	SD	X	SD	X	SD	X	SD
Албанія	361,7	115	73,3	23,0	238,3	91,4	50,0	18,9
Хорватія	561,4	190,5	153,7	56,4	358,0	112,3	50,0	19,5
Чехія	331,7	118,5	83,0	32,1	197,7	70,4	51,0	17,6
Угорщина	372,0	117,2	103,0	38,0	213,0	64,7	56,0	20,1
Польща	360,0	128,5	117,0	46,6	202,0	64,4	41,0	15,9
Шотландія	376,0	133,5	92,3	33,7	225,3	84,7	58,3	21,1
Сербія	517,3	155,2	108,7	42,0	344,3	103,7	64,3	23,3
Україна	467,7	166,3	91,0	29,6	322,7	104,7	54,0	20,0

За даними таблиці, збірна команди Хорватії виконує найбільшу кількість пасів загалом (561,7), зокрема, коротких (153,7) та середніх (358,0), що вказує на її орієнтацію на контроль м'яча через точні передачі та збереження темпу гри. Інші збірні, такі як збірна команди Сербії (517,3 паси) та збірна команди України (467,7 паси), також демонструють високі показники, що вказує на їх здатність контролювати гру. Однак, для збірних команд, таких як збірна команди Чехії (331,7 паса) та збірна команди Польщі (360,0 пасів), видно меншу кількість загальних пасів і коротких пасів, що може свідчити про більш прямолінійний стиль гри або менш ефективний контроль м'яча. Збірна команди Шотландії (376,0 пасів) має середні показники з достатньо великою кількістю довгих пасів (58,3), що вказує на більш атакуючий і ризикований стиль гри. Загалом, дані таблиці демонструють, що більша кількість пасів та їх різноманітність за

типами, як правило, корелюють з більш контрольованим та структурованим стилем гри, але не завжди призводять до кращих результатів у груповому етапі.

У Таблиці 3.9 наведено середні показники кількості пасів різних типів (всього пасів, коротких, середніх і довгих) для команд, що пройшли до 1/8 фіналу Чемпіонату Європи 2024 року.

Таблиця 3.9

Середня кількість пасів виконаних командами, які вибули у 1/8 фіналу

Команди	Середні значення показників команди							
	Всього пасів		Короткі паси		Середні паси		Довгі паси	
	X	SD	X	SD	X	SD	X	SD
Австрія	475,0	160,3	112,6	40,4	307,3	101,5	55,5	19,2
Бельгія	517,7	204,5	124,5	46,2	337,2	118,9	56,6	21,4
Данія	560,8	209,3	177,5	53,6	327,0	112,2	56,5	18,1
Грузія	325,5	117,1	86,7	34,4	187,5	61,7	51,3	18,0
Італія	589,7	186,1	148,8	57,0	390,8	141,1	50,4	18,1
Румунія	303,5	95,8	86,7	27,9	162	50,9	54,8	16,7
Словаччина	459,0	140,4	104,5	33,3	287,3	94,6	67,3	24,3
Словенія	313,0	121,0	73,25	23,3	175,5	59,1	64,3	20,4

Збірна команди Італії виконує найбільшу кількість пасів серед усіх команд (589,7 пасів), що вказує на їх високу орієнтацію на контроль м'яча. Вона також демонструє значну кількість середніх пасів (390,8) і коротких пасів (148,8), що свідчить про їх стратегічний підхід до гри через централізоване володіння м'ячем. Збірна команди Данії (560,7 пасів) також має високий показник загальної кількості пасів, зокрема, значну кількість коротких (177,5) і середніх пасів (327,0). Це доводить більш агресивну стратегію гри з хорошим контролем м'яча. У порівнянні з ними, збірна команди Грузії (325,5 пасів) та збірна команди Словенії (313,0 пасів) мають значно менші показники, що може свідчити про менш динамічний стиль гри, з акцентом на швидкі атаки та менше володіння м'ячем. Проте у збірної команди Румунії (303,5 паса) помітно менше пасів

загалом, зокрема коротких і середніх, що вказує на більш пряму гру з меншою кількістю комбінованих атак. Однак в цілому, збірні, які виконували більше пасів і розвивали гру через паси, мали більш структурований стиль і більше можливостей для контролю гри на полі.

Таблиця 3.10 представляє середні показники кількості пасів для команд, які досягли стадії 1/4 фіналу Чемпіонату Європи 2024.

Таблиця 3.10

Середня кількість пасів виконаних командами, які пройшли до 1/4 фіналу

Команди	Середні значення показників команди							
	Всього пасів		Короткі паси		Середні паси		Довгі паси	
	X	SD	X	SD	X	SD	X	SD
Англія	612,7	144,0	404,7	64,0	153,2	36,0	101,2	16,0
Іспанія	584,0	133,7	394,7	56,0	146,0	33,4	98,7	14,0
Франція	539,1	140,3	349,0	50,0	134,8	35,1	87,2	12,5
Нідерланди	478,2	121,0	311,8	45,3	119,5	30,2	77,9	11,3
Німеччина	647,0	207,8	387,6	51,8	161,7	51,9	96,9	12,9
Португалія	728,6	203,2	457,0	68,4	182,1	50,8	114,2	17,1
Швейцарія	472,0	134,8	288,2	49,0	118,0	33,7	72,1	12,3
Туреччина	456,4	142,2	259,2	55,0	114,1	35,5	64,8	13,7

Збірна команди Португалії виконала найбільшу кількість пасів серед усіх команд (728,6 пасів), зокрема, вони значно виділяються за кількістю коротких (457,0 пасів) та середніх пасів (182,2 паси). Це свідчить про високу орієнтацію на контроль м'яча і розвинутий стиль гри через короткі та середні передачі, що дозволяє контролювати гру та створювати більше атак. Збірна команди Німеччини (647,0 пасів) також продемонструвала дуже високий рівень володіння м'ячем, особливо через короткі паси (387,6 пасів) та середні паси (161,7 пасів), що свідчить про стратегічний акцент на комбінаційну гру та просування м'яча через центр. Збірна команди Англії (612,7 паса) та Іспанія (584,0 паси) також

демонструють значні показники пасів, зокрема з великим числом коротких пасів (404,7 та 394,7 відповідно). Це вказує на активний стиль гри, спрямований на швидкий розіграш м'яча та ефективні атаки. Водночас, збірна команди Туреччини (456,4 паса) та збірна команди Швейцарії (472,0 паса) мають найменші показники серед цієї групи команд, що вказує на менш динамічний стиль гри, з меншим володінням м'ячем та фокусом на швидких контратаках. Загалом, команди, що виконували більше пасів, демонстрували більше контролю гри та більш структуровану тактику, що дозволяло їм розвивати свою гру через паси.

Середня кількість пасів, виконаних за гру для команд, які пройшли до 1/4 фіналу, вибули у 1/8 фіналу та вибули на груповому етапі представлено на Рисунку 3.4.

Згідно з даними, команди, які пройшли до 1/4 фіналу, виконували найбільшу кількість пасів, середнє значення яких становило 564,8 паса за гру, з показником у 506,2 паса для тих, хто досягав найбільшого контролю м'яча. Це свідчить про те, що ці команди зберігали високу концентрацію на контролі гри через паси, що дозволяло їм успішно розвивати атаки та контролювати м'яч упродовж матчу. Команди, які вибули у 1/8 фіналу, мають середню кількість пасів 443,0, що вже є значно меншим показником порівняно з попередньою групою, але вони все ще зберігали акцент на пасових передачах, хоч і з дещо меншою активністю в атаках.

Команди, які вибули на груповому етапі, виконували ще менше пасів, середнє значення яких становило 418,5 пасів за гру, з нижчим показником у 355,2 паса для команди з меншим рівнем володіння м'ячем. Це може свідчити про більш прямолінійний стиль гри цих команд, який зосереджувався на швидких атаках та менше на контролі м'яча через паси.

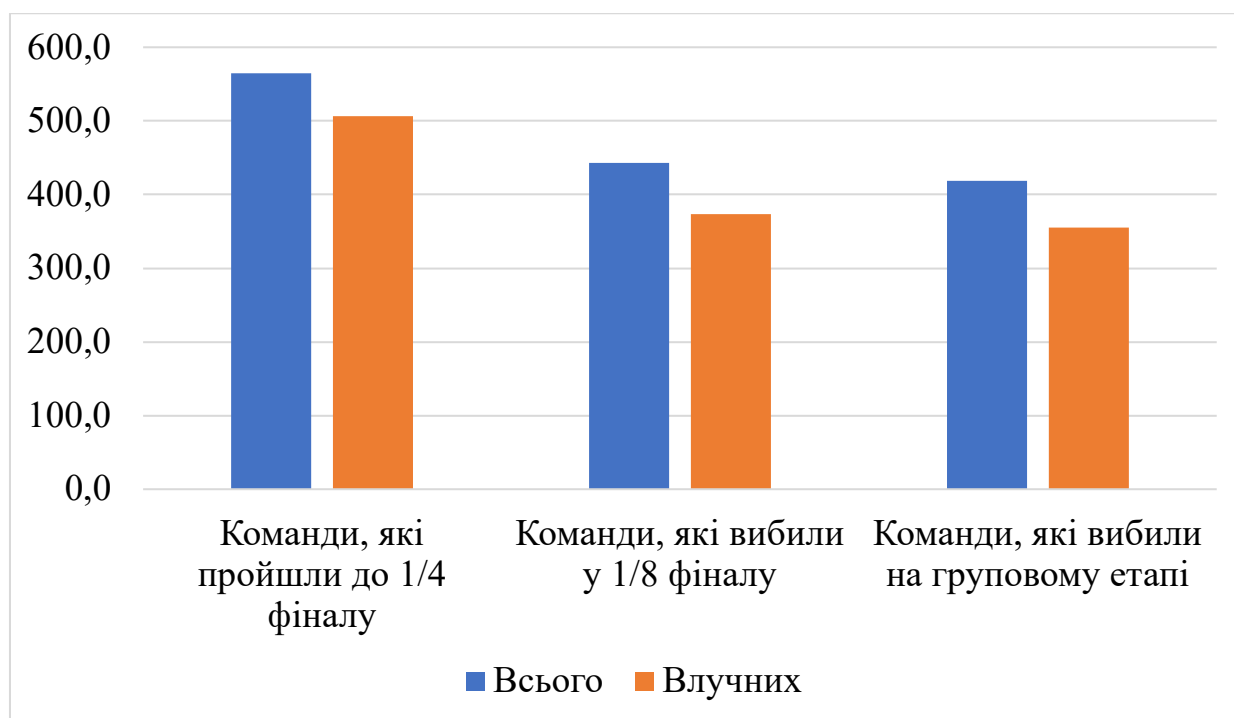

Рисунок 3.4. – Середня кількість пасів за гру для кожної групи команд

Рисунок 3.5 демонструє середню кількість фолів за гру, виконаних та зазнаних командами на різних етапах турніру.

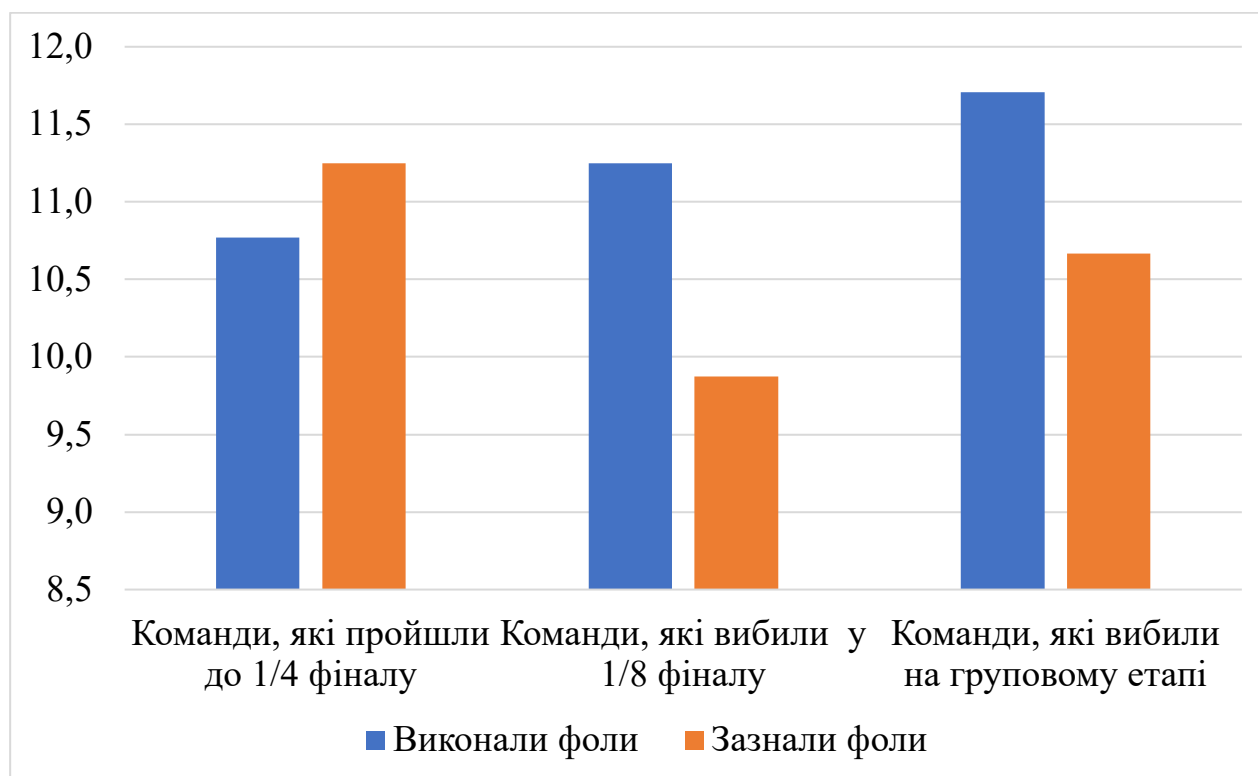

Рисунок 3.5. – Середня кількість фолів за гру для кожної групи команд

Згідно з даними, команди, які пройшли до 1/4 фіналу, виконували в середньому 10,8 фолів за гру, в той час як зазнали 11,2 фолів. Це свідчить про те, що ці команди були менш дисципліновані в обороні, але також частіше піддавались фолам з боку суперників. Команди, які вибули у 1/8 фіналу, виконували трохи більше фолів – 11,3, проте зазнали менше фолів (9,9), що може свідчити про їхню більшу здатність уникати порушень з боку суперників. Команди, які вибули на груповому етапі, виконували 11,7 фолів, що є ще більшим показником агресії на полі, і зазнали 10,7 фолів, що свідчить про високий рівень фізичної боротьби в їхніх матчах, хоча й з меншою здатністю уникати порушень проти себе.

Висновки до розділу 3

1. Аналіз результативності команд на Чемпіонаті Європи 2024 року дозволив встановити ключові закономірності між атакуючими та оборонними показниками і досягнутими результатами на турнірі. Команди, які не змогли подолати груповий етап, продемонстрували низьку середню кількість забитих голів (від 0,34 до 1,0) та значну варіативність у оборонній ефективності, що суттєво вплинуло на їхній результат. Зокрема, високий рівень пропущених м'ячів (наприклад, у Шотландії – 2,34) свідчить про проблеми у захисті, тоді як Сербія, маючи найкращі оборонні показники серед вибулих команд, не змогла компенсувати низьку результативність у нападі.

Команди, що припинили виступ у 1/8 фіналу, загалом мали кращу атакуючу ефективність, порівняно з тими, хто не вийшов з групи. Наприклад, Австрія та Грузія демонстрували відносно високу результативність (1,75 та 1,25 забитих гола відповідно), однак проблеми в обороні (2,0 пропущених м'ячів у Грузії) стали вирішальними для їхнього вибуття. Водночас Бельгія та Словенія, які відзначалися надійною обороною (0,5 пропущених гола), не змогли компенсувати слабкість у завершальній стадії атак. Це підтверджує необхідність

поєднання високої атакуючої ефективності з надійною грою в обороні для досягнення успіху на турнірі.

Чвертьфіналісти демонстрували найбільш збалансовану гру, поєднуючи ефективний напад із стабільним захистом. Найрезультативнішими командами стали Німеччина (2,21 гола) та Іспанія (2,15), що значно перевищувало середні показники попередніх стадій. Франція, незважаючи на найнижчу атакуючу продуктивність серед чвертьфіналістів (0,67 гола), мала найкращий оборонний показник (0,2 пропущених гола), що дозволило їй успішно просуватися турнірною сіткою. Висока кореляція між якістю оборонної гри та виходом до пізніх стадій змагань підтверджує, що міцний захист є не менш важливим фактором успіху, ніж результативність в атаці.

Аналіз середніх значень забитих і пропущених м'ячів свідчить про чітку тенденцію: чим вищий рівень команди на турнірі, тим краще її атакуючі та оборонні показники. Команди, що досягли 1/4 фіналу, у середньому забивали 1,52 гола за матч і пропускали лише 0,87, тоді як учасники 1/8 фіналу демонстрували нижчі показники результативності (0,92 гола) і гіршу оборону (1,25 пропущених м'ячів). Це підтверджує, що вихід до вирішальних стадій турніру потребує не лише атакуючого потенціалу, а й високої організації оборони, що в сукупності формує конкурентоспроможність команди на міжнародному рівні.

2. Аналіз техніко-тактичних показників змагальної діяльності команд на Чемпіонаті Європи 2024 року дозволив виявити певні закономірності, що визначають успішність виступів на турнірі. Зокрема, середня дистанція, подолана гравцями за матч, є важливим показником рівня фізичної підготовленості та ігрової активності. Команди, які дійшли до 1/4 фіналу, у середньому пробігали 117,4 км за матч, тоді як учасники 1/8 фіналу мали показник 115,3 км, а команди, що не змогли подолати груповий етап, – 114,2 км. Це підтверджує, що фізична витривалість є одним із ключових факторів успіху на турнірі. Аналіз атакуючих показників також продемонстрував значний вплив на результати команд. Збірні, які пройшли до 1/4 фіналу, виконували в

середньому 15 ударів за матч, з яких 4,6 були влучними. Команди, що вибули в 1/8 фіналу, мали середній показник 11,0 ударів, з яких 3,6 були влучними. Учасники групового етапу продемонстрували схожі значення – 11,2 ударів загалом і 3,7 точних ударів за матч. Це свідчить про те, що більш успішні команди не лише створювали більше голевих моментів, а й мали вищу точність ударів. Аналіз володіння м'ячем та атакуючих дій команд, що не подолали груповий етап, виявив певні відмінності. Наприклад, збірна Хорватії мала найвищий рівень контролю м'яча (55,3%) і виконувала в середньому 50,7 атак за матч, тоді як збірна Албанії продемонструвала найнижчі показники – 38,0% володіння і 25,0 атак. Учасники 1/8 фіналу мали кращі показники: збірні Бельгії та Австрії утримували м'яч у середньому 53,8% і 53,0% часу відповідно, виконуючи понад 51 атаку за гру. Це свідчить, що контроль м'яча і частота атак є важливими факторами успіху. Отже, результати аналізу підтверджують, що команди, які демонстрували вищий рівень фізичної підготовки, активніше атакували та краще контролювали м'яч, частіше досягали успіху на турнірі. Високий рівень рухової активності, більша кількість ударів та володіння м'ячем сприяли проходженню команд у наступні стадії змагань.

3. Аналіз даних щодо середньої кількості пасів, виконаних командами на різних стадіях Чемпіонату Європи 2024, дозволяє зробити кілька важливих висновків. Команди, які вибули на груповому етапі, виконували найменшу кількість пасів у порівнянні з тими, що пройшли далі, із середнім значенням 418,5 пасів за гру. Найменший показник зафіксовано у збірній команді Чехії – 331,7 паса, тоді як збірна команди Хорватії мала найвищий показник – 561,4 паса. Стилi гри цих команд варіювалися: команди з меншою кількістю пасів, такі як Чехія та Польща, використовували більш прямолінійні атаки, тоді як Хорватія та Сербія намагалися контролювати м'яч через короткі та середні передачі. Команди, які вибули у 1/8 фіналу, виконували в середньому 443,0 паса за гру, що на 5,8% більше, ніж у команд групового етапу. Найвищі показники належали збірній команді Італії – 589,7 паса та Данії – 560,8 паса, що вказує на їхній контроль м'яча та позиційний стиль гри. Водночас команди з нижчими

показниками пасів, такі як Грузія (325,5 паса) та Румунія (303,5 паса), демонстрували більш прагматичний підхід з акцентом на швидкі атаки. Команди, які досягли 1/4 фіналу, виконували найбільшу кількість пасів – у середньому 564,8 паса за гру, що на 27,3% більше, ніж у команд групового етапу. Абсолютним лідером за цим показником стала збірна команди Португалії – 728,6 паса, що свідчить про її домінуючий стиль гри через контроль м'яча. Високі показники також зафіксовані у команд Німеччини (647,0 паса) та Англії (612,7 паса), що вказує на розвинену структуру пасової гри. Найменше пасів у цій стадії виконала збірна команди Туреччини – 456,4 паса, що свідчить про менш володіючий стиль гри. Таким чином, результати аналізу свідчать про те, що вищий рівень контролю м'яча, виражений у більшій кількості пасів, корелює з успішністю команди на турнірі. Команди, що виконували більше пасів, частіше проходили до пізніших стадій, оскільки це сприяло кращому контролю гри, побудові атаки та більшій ефективності в завершальних фазах.

ВИСНОВКИ

1. Змагальна діяльність у футболі є складним багатокомпонентним процесом, що включає фізичні, технічні, тактичні та психологічні аспекти. Ефективність гри команди залежить не лише від рівня підготовки гравців, а й від здатності до адаптації, командної взаємодії та реалізації ігрових задумів у межах конкретної змагальної ситуації. Успішність у футболі значною мірою визначається вмінням команди ефективно діяти в атаці й обороні, раціонально використовувати володіння м'ячем та реалізовувати гольові моменти. Особливу роль у підвищенні результативності командної гри відіграє об'єктивний аналіз техніко-тактичних показників. Такі параметри, як кількість передач, удари по воротах, володіння м'ячем, ефективність єдиноборств, виступають індикаторами ігрової активності та результативності. Саме вони дозволяють виявляти сильні й слабкі сторони команди, визначати закономірності перемоги або поразки та слугують орієнтиром для вдосконалення тренувального процесу.

Методологія дослідження техніко-тактичних дій у футболі постійно удосконалюється. Поряд із традиційними статистичними підходами широко застосовуються сучасні цифрові технології, відеоаналіз, а також методи штучного інтелекту. Комбінування кількісного та якісного аналізу дозволяє глибше зрозуміти закономірності змагальної діяльності, моделювати гру та прогнозувати результат на основі об'єктивних показників. Регресійний і кореляційний аналіз допомагають встановити взаємозв'язки між ключовими параметрами гри та її підсумком. Вивчення техніко-тактичних показників у футболі є важливою складовою сучасного науково-спортивного підходу до підготовки команд. Це дозволяє тренерам і аналітикам приймати обґрунтовані рішення, адаптувати тренувальний процес до конкретних потреб команди та забезпечувати її конкурентоспроможність на найвищому рівні. Особливо актуальним такий підхід є в умовах змагань міжнародного рівня, де кожна деталь має вирішальне значення для досягнення успіху.

2. Аналіз результативності команд на Чемпіонаті Європи 2024 року дозволив виявити закономірності між техніко-тактичними показниками та успішністю виступу. Команди, що не подолали груповий етап, характеризувалися низькою середньою кількістю забитих м'ячів і нестабільною грою в захисті. Високі показники пропущених голів, як у збірної Шотландії (2,34), свідчать про оборонні проблеми, тоді як навіть надійна гра Сербії в захисті не компенсувала її слабку результативність. Учасники стадії 1/8 фіналу продемонстрували кращу атакуючу активність, однак результати свідчать про необхідність балансу між атакою та захистом. Так, Грузія забивала в середньому 1,25 гола, але пропускала 2,0, що стало критичним для її подальшого просування. Натомість команди з міцною обороною, як-от Бельгія (0,5 пропущених гола), не реалізували свій атакуючий потенціал, що завадило їм пройти далі. Чвертьфіналісти виявилися найбільш збалансованими – вони поєднували високу результативність з надійною обороною. Зокрема, команди Німеччини та Іспанії стали найрезультативнішими, тоді як Франція, попри скромні атакуючі показники, мала найкращий захист (0,2 пропущених гола). Загальна тенденція свідчить, що успішний виступ на турнірі забезпечується комплексною грою – команди, які забивали більше та водночас пропускали менше, демонстрували вищий рівень змагальної ефективності та досягали кращих результатів.

3. Аналіз техніко-тактичних показників команд-учасниць Чемпіонату Європи 2024 року з футболу дозволив виявити низку закономірностей, що впливають на успішність виступів. Одним із ключових чинників стала фізична підготовленість: команди, які дійшли до 1/4 фіналу, у середньому подолали 117,4 км за матч, тоді як учасники 1/8 фіналу – 115,3 км, а команди, що не вийшли з групи, – 114,2 км. Висока рухова активність тісно пов'язана з активністю в атаці: чвертьфіналісти завдавали в середньому 15 ударів за гру, з яких 4,6 були точними, тоді як команди групового етапу – лише 11,2 ударів і 3,7 точних. Окрім кількості ударів, значущу роль відігравав контроль м'яча. Збірна Хорватії, яка не пододала груповий етап, мала найвищий рівень володіння – 55,3%, а Албанія – лише 38,0%. У 1/8 фіналу Бельгія та Австрія

продемонстрували високі показники контролю – 53,8% і 53,0% відповідно, виконуючи понад 51 атаку за гру. Ці дані демонструють, що стабільний контроль м'яча й частота атак позитивно впливають на результативність і шанси на вихід до наступних стадій турніру.

Показник кількості пасів також виступив індикатором ігрової домінації. Команди, які вибули на груповому етапі, виконували в середньому 418,5 пасів за матч, тоді як учасники 1/8 фіналу – 443,0 паса. Найбільше пасів демонстрували чвертьфіналісти – 564,8 за гру, що на 27,3% більше за середній показник команд, які не подолали групу. Абсолютним лідером за цим параметром стала Португалія – 728,6 паса за матч, що вказує на високий рівень володіння м'ячем і позиційної гри. Це підтверджує, що кількість передач прямо корелює з тактичним контролем та результативністю.

Таким чином, успішність команд на Євро-2024 зумовлена комплексом показників, серед яких особливу роль відіграють фізична витривалість, кількість атакуючих дій, точність ударів, рівень володіння м'ячем та кількість передач. Команди, що досягли пізніх стадій, стабільно демонстрували вищі значення в усіх ключових техніко-тактичних компонентах гри, що дозволило їм ефективно будувати гру та досягати турнірного успіху.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абдула, А., Перцухов, А., & Шаленко, В. (2023). Аналіз атакуючих техніко-тактичних дій провідних футбольних клубів Європи. Спортивні ігри, (2 (28)), 4–14.
2. Борисова, О., Шутова, С., Нагорна, В., & Шльонська, О. (2020). Сучасні підходи удосконалення змагальної діяльності висококваліфікованих спортсменів у спортивних іграх. Теорія і методика фізичного виховання і спорту, 2, 15–22.
3. Вознюк, Т., & Драчук, А. (2016). Контроль змагальної діяльності в баскетболі за часовими інтервалами. Фізична культура, спорт та здоров'я нації, 1, 267–271.
4. Волков Л. В. Теорія і методика дитячого та юнацького спорту. Київ: Освіта України, 2016. 464 с.
5. Голоха, В. Л., Романенко, В. В., & Тропін, Ю. М. (2022). Аналіз змагальної діяльності українських борців вільного стилю на Чемпіонаті світу U-23 в 2021 році. Єдиноборства, 2(24), 4–16.
6. Деделюк Н. А. Наукові методи дослідження у фізичному вихованні. Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. 184 с.
7. Дмитрів, Р., Лопаський, С., & Пасічняк, Л. (2022). Порівняльний аналіз виступів чоловічих національних збірних команд України на чемпіонатах Європи з командних ігрових видів спорту. Спортивні ігри, (3 (25)), 35–45.
8. Дорошенко І., Сватъєв А., Соболев Е., Черненко О., Шаповалова І., Дорошенко Е. Сучасні підходи до аналізу змагальної діяльності футболістів із застосуванням інноваційних технологій. Спортивна наука та здоров'я людини. 2023;2(10):76-87.
9. Кашуба, А. (2017). Взаємозв'язок компонентів змагальної діяльності у спортивних іграх. Науковий часопис [Національного педагогічного університету імені МП Драгоманова]. Серія 15: Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт), (5К), 140-144.

10. Квасниця, О., & Тищенко, В. (2023). Оцінка показників змагальної діяльності Rugby Europe Championship 2022. Вісник Прикарпатського університету. Серія: Фізична культура, (39), 47–52.
11. Квасниця, О., Тищенко, В., Латишев, М., Квасниця, І., Омельчук, М., & Кірсанов, М. (2024). Аналіз змагальної діяльності команд з врахуванням результату гри на чемпіонаті Європи з Регбі-15. Спортивна наука та здоров'я людини, (1 (11)), 108–115.
12. Костюкевич В. Теоретико-методичні аспекти програмування тренувального процесу спортсменів. Актуальні проблеми фізичного виховання та методики спортивного тренування. 2016. С. 138-142.
13. Латишев, М., Квасниця, О., Спесивих, О., & Квасниця, І. (2019). Прогнозування: методи, критерії та спортивний результат. Спортивний вісник Придніпров'я, (1), 39-47.
14. Латишев, М. В., Квасниця, О. М., Фененко, С. А., & Свіргунець, Є. М. (2021). Аналіз змагальної діяльності команд чемпіонату Європи 2020 з футболу. Спортивні ігри, (1), 23–33.
15. Латишев, М., Тропін, Ю., Ференчук, Б., & Юшина, О. (2023). Популярність спорту в Україні: сучасні тенденції. *Physical Culture and Sport: Scientific Perspective*, (1), 98–103.
16. Мельник, А., Стрельникова, Е., & Ляхова, Т. (2015). Роль змагальної діяльності в підвищенні рівня сучасного волейболу. Спортивні ігри, 1(11), 115–117.
17. Мулик, В. В., & Крайник, Я. Б. (2019). Кількісні характеристики рухових дій юних футболістів під час змагальної діяльності на етапі попередньо-базової підготовки. Спортивні ігри, 4(14), 48–57.
18. Мулик, В.В., Шаленко, В.В., Абдула, А.Б. & Перцухов, А.А. (2015). Ритм і темп ведення гри команд високої кваліфікації. Слобожанський науково-спортивний вісник, 3(47), 80–83.

19. Наконечний Р., Хіменес Х., Котов С. (2022). Сучасні уявлення щодо тактичної підготовленості юних футболістів. Спортивна наука та здоров'я людини, 1 (7).
20. Павленко, І., & Бурла, А. (2024). Вдосконалення методики організації тренувального процесу футболістів на етапі спортивного вдосконалення. Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені ТГ Шевченка, 181(25), 54-60.
21. Перевозник, В. І., & Паєвський, В. В. (2021). Порівняльний аналіз техніко-тактичних дій (на прикладі відбору м'яча) команди «Металіст-1925» у різних зонах футбольного поля в іграх чемпіонату України 2019. Спортивні ігри, 2(20), 64–71.
22. Перевозник, В. І., & Перцухов, А. О. (2022). Аналіз показників просування м'яча футболістами високої кваліфікації в умовах змагальної діяльності. Спортивні ігри, 3(25), 122–129.
23. Перевозник, В. І., Мулик, В. В., & Паєвський, В. В. (2020). Показники техніко-тактичних дій (одноборства) команди «Металіст-1925» у чемпіонаті України 2019 року. Слобожанський науково-спортивний вісник, 4(78), 24–29.
24. Перевозник, В., & Паєвський, В. (2024). Показники ударів м'яча по воротах фіналіста чемпіонату світу 2022 року збірної команди Франції. Спортивні ігри, (2 (32)), 98–105.
25. Перцухов, А. (2024). Показники кількості та ефективності виконання прийомів м'яча різними способами футболістами високої кваліфікації в умовах змагальної діяльності. Спортивні ігри, (3 (33)), 41–48.
26. Перцухов, А. А., & Шаленко, В. В. (2020). Особливості виконання результативних ударів у ворота футболістами в іграх команд високого рівня. Слобожанський науково-спортивний вісник, 2(76), 24–40.
27. Перцухов, А. А., & Шаленко, В. В. (2021). Модельні характеристики провідних футболістів різного ігрового амплуа. Слобожанський науково-спортивний вісник, 1(81), 47–58.

28. Перцухов, А. А., Без'язичний, Б. І., & Худякова, В. Б. (2021). Порівняльні характеристики ТТД провідних футбольних клубів світу. Слобожанський науково-спортивний вісник, 3(83), 68–76.
29. Платонов, В.М. (2020). Сучасна система спортивного тренування. Перша друкарня. Київ.
30. Полянничко, О. М., Романюк, М. В., & Мирончук, Г. В. (2021). Техніко-тактична підготовка кваліфікованих футболісток. Матеріали ІХ Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції, 231-234.
31. Помещикова, І. П., & Філенко, Л. В. (2019). Вдосконалення тактичної підготовки юних баскетболістів 14–16 років засобами інформаційних технологій. Спортивні ігри, 3(13), 41–48.
32. Помещикова, І., Бондаренко, М., Червона, С., & Кудімова, О. (2022). Ігрові показники баскетболістів різного амплуа команди суперліги БК «Харківські Соколи». Проблеми і перспективи розвитку спортивних ігор і єдиноборств у вищих навчальних закладах, 1, 107–114.
33. Стрикаленко, Є. А., & Шалар, О. Г. (2017). Вплив інтелектуальних здібностей на ефективність змагальної діяльності гандболісток високого класу. Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки. Фізична культура та спорт, 2(147), 255–258.
34. Сушко, Р. О. (2015). Аналіз ефективності змагальної діяльності висококваліфікованих баскетболістів на етапі максимальної реалізації індивідуальних можливостей. Слобожанський науково-спортивний вісник, 4(48), 84–89.
35. Тищенко, В. О., & Лисенчук, Г. А. (2019). Аналіз сучасних підходів до використання інноваційних технологій для вдосконалення спеціальної фізичної та техніко-тактичної підготовки в спорті. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені МП Драгоманова. Серія 15: Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт), 6, 99-104.
36. Ткаченко, С.М. (2020). Теорія і практика футболу в процесі підготовки

тренера : монографія. Суми : Сум. держ. ун-т

37. Тропін, Ю. М., Голоха, В. Л., Романенко, В. В., Шандригось, В. І., & Ференчук, Б. М. (2022). Аналіз змагальної діяльності висококваліфікованих спортсменок у вільній боротьбі. *Єдиноборства*, 4(26), 75–87.

38. Чуча, Н., & Помещикова, І. (2022). Аналіз показників точності кидків м'яча у кошик в матчах чемпіонату Європи 2022 з баскетболу серед чоловічих команд. *Спортивні ігри*, 4(26), 53–63.

39. Щепотіна, Н. Ю. (2014). Модельні характеристики підготовленості та змагальної діяльності кваліфікованих волейболісток. *Фізична культура, спорт та здоров'я нації*, 18(2), 239–246.

40. Andrzejewski, M., Chmura, J., Pluta, B., & Konarski, J. M. (2015). Sprinting activities and distance covered by top level Europa League soccer players. *International Journal of Sports Science & Coaching*, 10(1), 39–50.

41. Barnes, C., Archer, D. T., Hogg, B., Bush, M., & Bradley, P. S. (2014). The evolution of physical and technical performance parameters in the English Premier League. *International Journal of Sports Medicine*, 35, 1095–1100.

42. Bradley, P. S., & Noakes, T. D. (2013). Match running performance fluctuations in elite soccer: Indicative of fatigue, pacing or situational influences? *Journal of Sports Sciences*, 31(15), 1627–1638.

43. Bradley, P. S., Carling, C., Diaz, A. G., Hood, P., Barnes, C., Ade, J., Boddy, M., Krstrup, P., & Mohr, M. (2013). Match performance and physical capacity of players in the top three competitive standards of English professional soccer. *Human Movement Science*, 32(4), 808–821.

44. Bradley, P. S., Lago-Peñas, C., & Rey, E. (2014). Evaluation of the match performances of substitution players in elite soccer. *International Journal of Sports Physiology and Performance*, 9, 415–424.

45. Bradley, P. S., Lago-Peñas, C., Rey, E., & Gomez Diaz, A. (2014). “The Influence of Situational Variables on Ball Possession in the English Premier League.” *Journal of Sports Sciences*, 32(20), 1867-1873.

46. Buchheit, M., Allen, A., Poon, T. K., Modonutti, M., Gregson, W., & Di Salvo, V. (2014). Integrating different tracking systems in football: Multiple camera semi-automatic system, local position measurement and GPS technologies. *Journal of Sports Sciences*, 32(20), 1844–1857.
47. Carling, C., Reilly, T., & Williams, A. M. (2009). *Performance Assessment for Field Sports*. Routledge.
48. Furley, P., Mehta, S., Raabe, D., & Memmert, D. (2025). Objectivity of match analysis in football: Testing the level of agreement between coaches' interpretations of video data. *International Journal of Sports Science & Coaching*, 20(1).
49. Hughes, M., & Franks, I. M. (2015). *Notational Analysis of Sport: Systems for Better Coaching and Performance in Sport*. Routledge.
50. Kubayi, A. (2020). Analysis of goal scoring patterns in the 2018 FIFA World Cup. *Journal of Human Kinetics*, 71(1), 205–210.
51. Lago-Peñas, C., & Dellal, A. (2010). “Ball Possession Strategies in Elite Soccer According to the Evolution of the Match-Score.” *Journal of Human Kinetics*, 25, 93-100.
52. Lisenchuk, G., Zhigadlo, G., Tyshchenko, V., Odynets, T., Omelianenko, H., Pyptiuk, P., ... & Dyadechko, I. (2019). Assess psychomotor, sensory-perceptual functions in team-sport games. *Journal of Physical Education and Sport*, 19(2), 1205–1212.
53. Llana, S., Burriel, B., Madrero, P., & Fernández, J. (2022). Is it worth the effort? Understanding and contextualizing physical metrics in soccer. arXiv preprint, arXiv:2204.02313.
54. Mackenzie, R., & Cushion, C. (2013). Performance analysis in football: A critical review and implications for future research. *Journal of Sports Sciences*, 31(6), 639–676.
55. Memmert, D., & Raabe, D. (2023). *Data analytics in football: Positional data collection, modelling and analysis*. Routledge.

56. Memmert, D., & Rein, R. (2018). Match analysis, big data and tactics: Current trends in elite soccer. *German Journal of Sports Medicine/Deutsche Zeitschrift für Sportmedizin*, 69(3).
57. Pan, P., Peñas, C. L., Wang, Q., & Liu, T. (2024). Evolution of passing network in the Soccer World Cups 2010–2022. *Science & Medicine in Football*, 1–12.
58. Pappalardo, L., Cintia, P., Ferragina, P., Massucco, E., Pedreschi, D., & Giannotti, F. (2019). PlayeRank: Data-driven performance evaluation and player ranking in soccer via a machine learning approach. *ACM Transactions on Intelligent Systems and Technology (TIST)*, 10(5), 1–27.
59. Rein, R., & Memmert, D. (2016). “Big Data and Tactical Analysis in Elite Soccer: Future Challenges and Opportunities for Sports Science.” *SpringerPlus*, 5(1), 1410.
60. Sarmiento, H., Marcelino, R., Anguera, M. T., Campaniço, J., Matos, N., & Leitão, J. (2014). “Match Analysis in Football: A Systematic Review.” *Journal of Sports Sciences*, 32(20), 1831-1843.
61. Schuth, G., Carr, G., Barnes, C., Carling, C., & Bradley, P. S. (2016). Positional interchanges influence the physical and technical match performance variables of elite soccer players. *Journal of Sports Sciences*, 34(24), 2238–2245.
62. Slaidiņš, K., & Fernāte, A. (2021, May). Analysis on classification of football technique. In *SOCIETY. INTEGRATION. EDUCATION. Proceedings of the International Scientific Conference (Vol. 4, pp. 456–467)*.
63. UEFA EURO 2024. Retrieved from <https://www.uefa.com/euro2024/>